BIRIAVISA

www.biriil.no

ÅRGANG 51 • NUMMER 2 – 2021 • UTGITT AV BIRI IDRETTSLAG

HOGST: Utsikt fra Hjelmstadjordet, der det nå hogges skog.

- Kom bygg bygda!
- Kløverstafetten innom Biri
- Lions Strandenga
- Skisesongen i Redalen IL
- Vårbilder fra Irene K.
- Innspill til planer om nyskolen
- Syvers hjørne
- Torvilds arkiver

Vi STØTTER BARNE- OG UNGDOMSARBEIDET i BIRI IL

Eidsiva

Totens Sparebank

syljuåsen

Aktuelt | *Notiser*

Fra Biriavisas arkiver

På 1970-tallet arrangerte Biriavisas hardtarbeidende redaksjon Birimesterskapet i kryssord. Denne redaksjonen bestod forøvrig av følgende personer: Gudbrand Kalrasten, Mona Bekkelund og Arne Kjørstad. Medabeidere var Rolf Øverjordet, Einar Sigstad, Per Albert Hvalbye og Karsten Landgraff.

Til glede for nye og gamle kryssordentusiaster fortsetter vi med repriser på kryssord fra 1970-tallet. Her er oppgaven fra Biriavisa, nummer 6 i 1977 hentet fram. Som tidligere sagt: de som eventuelt løste dette kryssordet på 1970-tallet – og som føler seg litt snytt, får ha oss unnskyldt!

Løsningen vil sjølsagt bli presentert i neste utgave av Biriavisa.

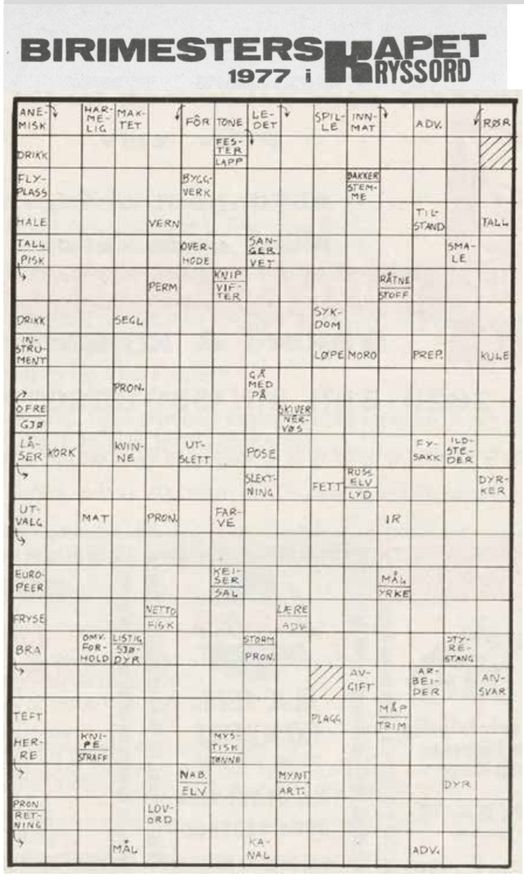

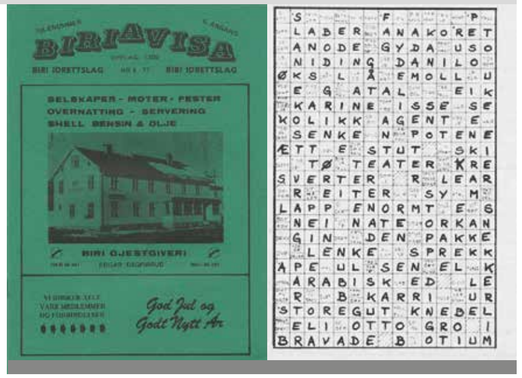

Løsningen på kryssordet vi trykket i forrige utgave av Biriavisa ser slik ut.

Biriavisa nr. 3, 2021

Neste nummer av Biriavisa kommer ut 10. juni.

Husk å sende oss artikler på e-post til:
oyvindh@hdo.no (Øyvind K. Hårstad)

Annonser:
stranten@start.no (Kjell Heimdal)

Materiellfrist er tirsdag 1. juni 2021.

Har du skrevet en artikkel du synes vi bør ha med i Biriavisa, eller ønsker du å annonsere i det neste nummeret?

Da er du mer enn velkommen til å ta kontakt med Øyvind eller Kjell!

Tekst og bilder sendes:
Øyvind Hårstad | oyvindh@hdo.no | Mobil: 990 20 523

Annonser:
Kjell Heimdal | stranten@start.no | Mobil: 950 67 779

ADRESSELISTE - BIRI IL

LEDER
Magnar LINNERUD
Vismundvegen 25, 2836 Biri
611 85 600 | 970 29 575 | ml@stadion.no

NESTLEDER
Monica EIKREHAGEN
Elverhøyløkka 16, 2836 Biri
997 89 844 | monica.eikrehagen@aquatiq.com

KASSERER
Henrik Jan TEN BOLSCHER
Øverbygdsvegen 560, 2836 Biri
952 70 098 | storlon@online.no

SEKRETÆR
Torfinn AUSTAD
Austadroa, 2836 Biri
611 85 259 | 996 41 089 | toaustad@live.no

STYREMEDLEMMER
Øyvind KNUTSEN HÅRSTAD
Birivegen 5, 2836 Biri
990 20 523 | oyvindh@hdo.no

Torunn RIISE
Finstadvegen 26, 2836 Biri
481 02 776 | tr@skogkurs.no

Espen GUTUBAKKEN
Diskosvegen 33, 2836 Biri
996 40 864 | Es-engha@online.no

UNGDOMSREPRESENTANT
Henrik BAKSJØBERG RUSS
Birivegen 110, 2836 Biri
954 22 618 | russbiri78@gmail.com

VARAREPRESENTANTER
Katrine SMESTAD SVARTBEKK
Klomsteinrovegen 368, 2836 Biri
941 63 642 | katrine_sva@yahoo.no

Ole Håvard SKOGLI
Maratonvegen 7, 2836 Biri
950 82 402 | ole.havard.skogli@thevit.no

WEBANSVARLIG
KOMPLETTWEB
Jan Robert BERGH
920 36 574 | post@biriil.no

GRUPPELEDERE

FOTBALL
Morten STRANDENGEN
970 44 100 | morten@strandengen.no

SKI
Stian EKERN
478 14 432 | stiantakst@yahoo.no

HÅNDBALL
Hilde M. HUNDER
993 49 508 | hilde.m.hunder@hotmail.no

DUGNADSGRUPPER

TORSDAGSKLUBBEN
Bjørn FEIRING
917 33 774 | bj.feiring@gmail.com

TORSDAGSKLUBBENS DAMEAVDELING
Irene KALRASTEN
900 85 754 | ikalrasten@gmail.com

STORDUGNADEN
Magnar LINNERUD
970 29 575 | ml@stadion.no

UTLEIE BIRI FLERBRUKSHALL
Merete JOSTAD
412 09 447 | hallen@biriil.no

UTLEIE KLUBBHUS, MYRVANG OG BIRI HERREDSHUS
VAKTMESTER
Trond ØDEGÅRDEN
906 29 836 | vaktmester@biriil.no

VAKTMESTER
Nils Kristian BROSTUEN
991 51 024 | nkr-br@online.no

ÅRGANG 51 • NUMMER 2 – 2021 • UTGITT AV BIRI IDRETTSLAG

BIRIAVISA

Avisa deles ut til alle hustander i Biri.

Utsikt over Biri fra Lierengvegen, litt nea Båberg. **Foto:** Trond Ødegården

Biri kirkebygd:

Her har vi først de tre nabogarder, ***Berg****,* ***Bratberg*** *og* ***Båberg****, alle med naturnavn. Disse tre sentrale garder må opprinnelig ha utgjort en gard, Berg, som må ha vært en av de eldste i Biri. Mange vil vel finne det usannsynlig at flere betydelig garder skulle være kommet fra en som nå er adskillig mindre og ligger i utkanten, men en kan ikke dømme ut fra nåtidsforhold. Det opprinnelige Stor-Berg må en vel helst tenke seg i sentrum av området. Dette er ikke større enn at mangen av de gamle ættegarder omfattet enda større areal. Berg nevnes første gang som Bærgh i 1340, Bratberg i 1451. Båberg nevnes som Buabergh i 1355 og var da delt i øvre og nedre. Navnet antas å komme av bergbui, overnaturlige vesener som en mente bodde i berget, men det er også mulig det er av et mannsnavn, Bui.*

Garden ***Hov*** *– hovgarden, er antagelig også en parsell av det første Berg, utskilt i underhold for hovet. Vi synes her å skimte en tid da Biri hovedbygd bare besto av en eller to garder,* ***Berg*** *og* ***Sem****. Hvilken av disse som er eldst, er umulig å si. Navnet Sæheim – sjøgården, synes å forutsette en eldre gard bakennfor, hvorfra navnet ble gitt. Fra Sem kan* ***Svennes*** *og* ***Sigstad*** *være kommet. Vi får da en lignende oppdeling av en eller to eldgamle ættegarder som vi fant ved By. Der ble det da en grend, her et bygdesentrum med hovgard og tempel. Svennes er nevnt Swenæs 1424. Garden må ha vært oppkalt etter et nes, Svennes, hvor navnet antas å være avledet av svena, svinne inn, og må hentyde til vinden som svinner inn bak neset, så sjøen stilner av. I nærheten av Svennes lå en gård,* ***Bjørke****, som er nevnt omkring 1574. Den ble vel lagt øde etter svartedauen. Nå er det bare et jordstykke av Svennes, Bjørkejordet, som minner om den. Til gard-klyngen i Biri kirkebygd må også regnes Steig, som ligger oppå åskammen ovenfor Berg. Derav har den fått navnet* ***Steig****, av å stiga. Garden er vel fra mellomalderen, mens Svennes må være fra førhistorisk tid.*

Fra Biri - Snertingdal Bygdebok, Bind I (Side 42–43). (Utgitt i 1951).

Abonnér på Biriavisa

For utflyttede biringer og eventuelt andre interesserte tilbyr vi utsendelse av Biriavisa. Avisa kommer ut fem ganger i året. Send postadressen din til:

post@biriil.no eller **Biri IL, PB 49, N-2832 Biri**

Pris kr 250,- for 5 utgaver. Innbetaling på konto: **2050.26.84826** (Biriavisa)

For nærmere informasjon ta kontakt med:
Øyvind Hårstad | oyvindh@hdo.no | Mobil: 990 20 523

BIRIAVISA • NUMMER 2 • APRIL 2021 • UTGITT AV BIRI IDRETTSLAG
REDAKTØR Øyvind K. HÅRSTAD • E-post BIRIAVISA: post@biriil.no / www.biriil.no
ANNONSESALG Kjell HEIMDAL **DESIGN & PRODUKSJON** Trond ØDEGÅRDEN
TRYKK AMEDIA TRYKK & DISTRIBUSJON, INNLANDET (Biri)

KLØVERSTAFETTEN INNOM BIRI

BODIL ANDREASSEN
TEKST OG FOTO

Biri: Norske Kvinners Sanitetsforening (NKS) feirer 125 år . Kløverstafetten går gjennom Norge fra sør til nord, og ender til slutt opp i Tromsø i september der det er landsmøte.

Bildene er fra overrekkelsen av stafettpinnen fra Biristrand til Redalen sanitetsforening.

Vi avsluttet begivenheten med utmerket pizza og kaffe på Rivera pizzeria i Biri sentrum.
Dagen etterpå leverte vi stafettpinnen videre til Nedre Snertingdals Sanitetsforening.

Har du skrevet en artikkel du synes vi bør ha med i Biriavisa, eller ønsker du å annonsere i det neste nummeret?

Da er du mer enn velkommen til å ta kontakt med Øyvind eller Kjell!

Tekst og bilder sendes:
Øyvind Hårstad | oyvindh@hdo.no | Mobil: 990 20 523

Annonser:
Kjell Heimdal | stranten@start.no | Mobil: 950 67 779

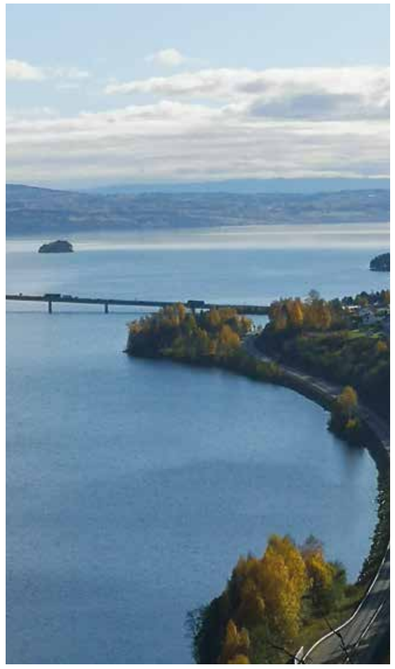

TIRSDAGSTURER I BIRI OG OMEGN

NINA ALSETH RINGEN
TEKST OG FOTO

Biri: Har du lyst til å gå turer sammen med noen i Biri og omegn så har du muligheten til dette på tirsdager klokka 12.00!

Vi møtes utenfor Daffer'n der hvor Frivillighets-sentralen ligger på Biri. Du trenger ikke å være i toppform, det viktigste er at vi holder varmen. Og blir vi svette så er jo det bare en ekstra bonus!

Veien blir til mens vi går så vi blir enige om turmål ved oppmøte. Ta gjerne med litt drikke og kanskje sitteunderlag? En pust i bakken er mulig. Gode sko anbefales.

Er du nyinnflyttet til bygda så kan jo dette være en mulighet for å bli litt bedre kjent kanskje?

Og 30 minutter med trim per dag er faktisk et godt helseutbytte. Det finnes ikke dårlig vær, bare dårlig klær. Dette er et tilbud for både damer og herrer.

Vælkåmmen!

Har du skrevet en artikkel du synes vi bør ha med i Biriavisa, eller ønsker du å annonsere i det neste nummeret?

Da er du mer enn velkommen til å ta kontakt med Øyvind eller Kjell!

Tekst og bilder sendes:
Øyvind Hårstad | oyvindh@hdo.no | Mobil: 990 20 523

Annonser:
Kjell Heimdal | stranten@start.no | Mobil: 950 67 779

I FINT DRIV: Herman Onsrud Jensen i fint driv på klubbmesterskapet. (Foto: Atle Onsrud Jensen)

Best energi

Diesel – Biofyringsolje – Bioparafin

Trenger du olje til traktor, frostvæske og fett så har vi det på lager.

Din lokale forhandler

Vi er der du er

Best energi
Bergum og Skogli Oljeservice AS
Kjell: 911 25 259 / Bjørn Erik: 970 28 094

KLARE TIL START: Fra starten av klubbmesterskapet. (Foto: Bjørn E. Lunde)

FRA SKiLØPERSESONGEN i REDALEN IDRETTSLAG

Redalen: God aktivitet for den yngre garde i Redalen. Både koronarestriksjoner og værforhold har satt en liten demper på sesongen. Ekstra gledelig at det har blitt gjennomført 8 klubbrenn med klubbmesterskap.

JORUN A. LILLEENG TEKST
FOTO (Se ved bildene)

Det første klubbrennet gikk av stabelen 27. januar, og klubbmesterskapet ble avholdt den 24. mars 2021. Det har vært gledelig mange yngre skiløpere som har deltatt på rennene. I tillegg har det vært ukentlige skitreninger som Richard Korsen og Mari Gladhaug har ledet.

Beklageligvis var det ikke mulig å arrangere Madshusrennet i år, men leder i skigruppa i Redalen idrettslag, Jahn Olav Steinshylla, uttaler at han håper på mindre restriksjoner neste sesong, samtidig som han takker dugnadsgjengen som har brukt mye tid og krefter på å forsøke å arrangere både i Snertingdal og på Gjøvik. Forarbeidet tar nesten like mye tid og krefter som selve arrangementet.

Lederen i skigruppa vil også rette en takk til aktive, trenere, foreldre og alle frivillige som har bidratt til at Redalen IL også i år har kunnet arrangere klubbrenn og treninger.

GLADE SØSTRE: Rebecca og Jasmine Korsen etter at de har mottatt velfortjente premier etter sesongen. (Foto: Gina Onsrud Jensen)

MR MJØSEN REGNSKAP

Autorisert regnskapsførerselskap

Ditt lokale regnskapskontor!

Vi utfører alle regnskapstjenester for alle selskapsformer innen ulike næringsvirksomheter.

Vi kan også jobbe i virksomhetens eget system.

Andreas Ekern 971 16 275

Knut Røkke 456 13 176

Alf Skjelstad 980 59 334

post@mjosenregnskap.no

Kontoradresse: Fautvegen 11, 2836 BIRI

BIRI DEKK & SERVICE AS

Våre åpningstider er mandag til fredag 08:00 – 16:30
Lørdag etter avtale.

Vi kan treffes på telefon: 901 13 112
eller e-post: biridekkogservice@gmail.com

BIRI DEKK & SERVICE AS

Birivegen 69, 2836 Biri

FRA **BIRIAVISAS** ARKIVER

1974

LAGBILDE (ukjent årstall, men bildet var med i Biriavisa, nr. 4-1975. Bildet var muligens lånt av Birger Stuve som ble intervjuet):
Bak fra venstre: Johan Tømte, Reidar Russ, Leif Hagen, Lars Hol, Lars Klundbystuen, Marthinius Framnes og Birger Stuve.
Midten f. v.: Tom Skjønsbyhagen, Sverre Nordlie og S. Framnes.
Foran f. v.: Sigurd Klundbystuen, Hjalmar Eide og Thorleif Gullord.

DAGFINRUD & KALRASTEN TEKST
BIRI IDRETTSLAG FOTO

Einar Snuggerud:
–Hva synes du om dagens fotball i Biri?
Jeg syns fotballen i Biri nå er dårlig. Det var forbausende bedre i fjor. Men dette skyldes vel en del forholdene om våren, vanskelige treningsforhold m.m. Men, la meg si med en gang, at jeg må danne meg et bilde ut fra det jeg har lest, for tiden har vært for knapp i våronna til å se fotball. Man får inderlig håpe fotballen kan bedre seg utover sommeren, – for vi skulle vel ha et bra lag?

–Hva bør gjøres for å bedre fotballen i Biri?
Jeg vet ikke riktig, men interessen er vel for dårlig, og det vil igjen si for lite trening på noen av spillerne. På papiret derimot ser laget forbausende sterkt ut. Trenerspørsmålet mener jeg ikke har så mye å si. Om det er Torodd Hauer eller Hans Brostuen spiller ingen rolle, for det er interessen blant spillerne som her blir det avgjørende. Trur det blir som i ski. Bare du trener nok blir det resultater, og du behøver ikke akkurat ha anlegg! Kan her f.eks nevne Heidi Vien, som går meget stygt, men raskt. Hun trener enormt mye, og derfra kommer resultatene. For å komme tilbake til trenerspørsmålet, så er Hans Brostuen meget ivrig og sikkert god.

–Savner du noen spillere på dagens lag?
Ja, det må blir Torfinn Austad. Men, det blir for dyrt å hente han ned fra Nord-Norge. Han er en meget god og ivrig fotballspiller.

Torolf Austad:
–Hva synes du om dagens fotball i Biri?
Jo, ganske bra, og med innsats blir de høyt oppe på tabellen. Laget er meget jevnt, og ikke så dårlig som resultatene – spesielt mot Varde, har vist.

–Du har jo selv spilt fotball i Biri, Torolf?
Ja, første kampen var i 1946 mot Gjøvik Sportsklubb, og jeg stilte opp som venstre back. Kampen vant vi, men Sporten var storfavoritter kan jeg huske. Deretter var jeg med hver sommer helt til 1959, og har vel ca. 200 kamper.

–Noen kamp du kan huske spesielt godt?
Ja, det må bli kampene om kretsmesterskapet. Vi var kretsmestere i 1958 og 1959. Kampen mot Stange den gang var imøtesett med stor interesse, og dertil var Stange klar favoritt. Vi vant likevel kampen på Stange 2–1, og Knut Ødegårdstuen som dengang sto i mål, reddet blant annet straffe. Returoppgjøret på Biri endte uavgjort 1–1, og scoringen kom ved Odd Joløkken.

LAGBILDE FRA 1920-ÅRA: *Bak fra venstre: Leif Hagen, Birger Stuve, S. Svennby, Sverre Nordlie, Lars Klundbystuen, Marthinius Framnes.*
Foran fra venstre: Kristoffer Olsen Smedstuen, Sigurd Klundbystuen, Ivar Riise, Thorleif Gullord og Gunnar Framnes.

UTE BLANT FOTBALLENTUSIASTENE

Biri: Dette er et gjensyn med en artikkel fra Biriavisa nummer 3 i 1974. Likevel er det helt sikkert den første gangen at noen av dagens lesere får sjansen til å lese denne saken. Edgar Dagfinrud og Gudbrand Kalrasten hadde tatt seg en prat med tre rutinerte fotballentusiaster her i bygda, og her her det de fortalte.

En kamp på Kvam kan jeg også huske meget godt. Kampene der oppe pleide å være meget harde, og vårt lags lege den gang var Oskar Bakken! Dette var en kamp som var avgjørende for videre kvalifisering for NM, og da det gjensto 40 sekunder ble vi idømt straffe og vi vant kampen på den.

Jeg var også med til Redalen, en kamp vi både gruet og gledet oss til, for det hadde vært lenge siden vi møttes, og Redalen hadde ikke tapt på 21 kamper. Men Redalens seiersrekke ble brutt, for vi var ikke snauere enn av vi slo dem 3–1.

–Noen av spillerne som du syns var spesielt gode å samspille med?
Ja, det må bli Jan Tømte i forsvaret og Odd Joløkken i løperrekka, og for å si det kort: De to var alltid der de skulle være, de var meget gode.

–Så du har spilt både back og løper på Biris lag?
Ja det har blitt litt begge deler, blant annet scoret en avgjørende «goal» en gang.

–Hva er forskjellen på dagens forsvar og da du var med?
Vi spilte jo hele tiden med 3 backer, og nå er det 4 da. Men det var nok bedre sikring den gangen, vi fikk raskere ut ballen, ingen dribling i forsvar nei, det lønner seg aldri!

–Hva er feil på dagens lag?
Jo, de løper ikke for å få tak i ballen. Litt kjemping og laget hadde vært mye bedre. Men litt sene var vi før også.

–Hva bør gjøres for å bedre fotballen i Biri?
Vet ikke, det er vanskelig å uttale seg om. Hardere trening kanskje? Torolf Austad kan til slutt føye til at han mener det har vært snakk om et fotballag i Biri før vårt lag ble stiftet, og navnet var muligens «Start»!

Kristian Austad:
–Du har også spilt fotball på Biri?
Jeg begynte å sparke på Biri det året jeg ble konfirmert i 1918 – og holdt det gående hvert år til i 1925-26. Det var dårlig fotball den gang og vi drev mest for moro skyld. Det *var* moro også, og meget godt kameratskap. Dette foregikk i årene før Biri IL ble stiftet, og vi hadde da et A-lag og et B-lag. Jeg var også med på stiftelsen av Biri Idrettslag i 1925.

–Kan du huske hvem du spilte med i begynnelsen?
Å jada, jeg har et bilde av laget til og med. (Dette bildet skal Biriavisa komme tilbake til*). På bildet er følgende spillere samlet: «Ivar Rise (mål), Kristian Austad, Sigur Klundbystuen, Ludvik Skjønsbyhagen, Georg Fallstein, Knut Pai, Lars Klundbystuen, Sverre Norli, Ottar Kålrudhagen og Mathinus Framnes, samt dommeren i nesten hver kamp de spilte; Johan Tømte. Det var høyere fotballstøvler på den tiden (kan bildet vise), noe vi kalte «pluggsko», og de kostet cirka 10 kroner.»

Dengang var det ingen spesiell serie, men bare tilfeldige kamper med lag rundt i distriktet. Vår hjemmebane var Sigstadplassen, og vi var heller ikke bortskjemt med garderobe m/dusj. Garderoben ble skogen ved siden av banen, og badingen ble lagt til Mjøsa. I tillegg løp vi til og fra kampene. Moelven var en av våres hardeste motstandere, og over dit kjørte vi i Rises motorbåt. Til Vardal syklet vi, og noen ganger ble vi fraktet i lastebil.

Å drive fotball var noe av det morsomste jeg visste, og jeg kan her føye til, at en form for idrett burde alle drive med, det er meget sunt!

–Hva synes du om dagens fotball i Biri, Kristian?
Kondisjonen er meget dårlig nå, og vi kunne f.eks løpe hele dagen. Skulle vi noen steder den gang, så måtte vi bruke bena. Biris lag i dag gir for fort opp.

Jeg var nede og så på kampen 16. mai, og den var ganske bra. (Biri mot Kolbukameratene: 1–1). Spillerne var ikke helt påpasselige nok, men slik var det vel før også, men det er likevel noe som mangler på dagens lag.

TILLEGGSKOMMENTAR:

**Bildet som Kristian Austad tydeligvis viste fram til Biriavisas journalister den gangen de tok en prat med ham i 1974 har jeg dessverre ikke funnet. Ikke i noen av avisene eller annet materiale som er tilgjengelig.*

Til denne artikkelen er det derfor brukt et par andre historiske bilder av Biris a-lag. Ett fra jubileumsboka fra år 2000, og det andre fra Biriavisa, nummer 4 i 1975.

Når dette er sagt: jeg er interessert i bilder og lagbilder fra idrettslivet opp gjennom tida her i Biri. Bilder som i dag befinner seg i albumer, eller som kanskje er «gjemt og glemt» i skuffer og skap.

Jeg vil gjerne låne slike bilder for å få scannet og digitalisert dem – og få lagret dem i Biri ILs arkiv.

Jeg kan kontaktes på mail: vaktmester@biriil.no

Eeventuelt er jeg også tilstede i Biri Idrettspark de aller fleste hverdager på dagtid og kan treffes der hele året. Sjøl om det fortsatt er koronatider og unntakstilstander, så er det bare å ta en tur innom.

Biri IL har (både håndsprit og) kaffe tilgjengelig.

- mvh Trond Ødegården

LESER: *Karen Ekern leser i Bibelen sammen med noen unge jenter i Mali.*

SAMLINGSSTUND: *Med barna i en landsby sør vest i Mali.*

KAREN EKERN HJEM TiL BiRiSTRAND ETTER 34 ÅR i MALi

KRISTIN WINTHER JØRGENSEN TEKST
NORMISJON FOTO

Biristrand: I fjor vår kom Karen Ekern hjem fra Mali, etter å ha arbeidet som misjonær i 34 år. I løpet av dette året har nok mange truffet på Karen, særlig ute i skiløypene i vinter. Nå er hun pensjonist, og har god tid!

Det ble en hastig avslutning på et langt misjonærliv i Mali for Karen Ekern, på grunn av koronasituasjonen i vår. Hun skulle ha kommet hjem til Norge i juni, men måtte i stedet returnere 19. mars. – Det ble en brå avreise, så jeg fikk ikke ryddet ordentlig opp etter meg eller tatt ordentlig avskjed med folk. Det er meningen at jeg skal kunne ta en tur ut igjen, men på grunn av den politiske situasjonen i Mali, er det usikkert når dette kan bli, sier Ekern. Nå er hun altså hjemme og ser tilbake på et langt liv i misjonens tjeneste for Santalmisjonen og Normisjon.

Over 30 år i tjeneste i Mali
Karen Ekern kom til Mali da hun var 33 år gammel. – Jeg opplevde et kall til å bli misjonær, og da jeg tok kontakt med Santalmisjonen ble det etter hvert klart at de ville sende meg til Mali. Jeg gikk på Gå Ut Senteret i Hurdal våren 1985, og fra høsten og til sommeren 1986 ble det først franskstudier i Brussel, så lingvistikk-kurs i Frankrike og deretter et opphold på Senter for tropisk jordbruk i Montpellier før jeg dro til Mali høsten 1986, sier Ekern.

De første tre årene var hun i Bafoulabé. Der avsluttet hun faktisk også tjenesten. – Jeg bodde der fra januar 2018 til jeg dro hjem nå i mars, forteller hun. Videre forteller hun at det var to enslige damer som dro ut sammen den gangen for over 30 år siden.

– Jeg ble kjent med Inger Marie Melhus på Gå Ut Senteret, og vi var også sammen på språkstudier. Den gangen vi kom til Mali var Aud og Jon Bovim, som var de første misjonærene der, fra 1981, i hovedstaden Bamako. I Bafoulabé var Kristin Nordtug Tveit, Harald Tveit og Anne Skonhoft. I tillegg var det to korttidsarbeidere der som bygde hus. Det var Håkon Simonsen og Odd Ivar Langegard, sier Ekern. Det var meningen at hun og Inger Marie skulle bo i hvert sitt hus.

– Men bare det ene var ferdig, så derfor bodde vi i starten sammen i det huset som jeg nå har bodd i de siste to årene. Vi begynte ganske fort med å lære oss kasonké, som den gangen ikke var noe godkjent skriftspråk. Heldigvis hadde vi vært på kurs for å lære oss hvordan en lærer seg et muntlig språk ved hjelp av en som har språket som morsmål.

Som poteten
Den erfarne misjonæren sier at det å være misjonær er like mye en livsstil som et arbeid. – Før jeg dro til Mali, var jeg lærer på en folkehøyskole i fire år. Mye var likt med hensyn til det å leve sammen med dem en arbeider blant. Det er like viktig å være som å gjøre. En bruker hele seg, og jeg er vel litt som poteten; kan passe både her og der etter hva som er behovet, sier Ekern. Hun har blant annet jobbet med evangelisering og dåpsopplæring for voksne og barn, kvinner og menn. – Da jeg kom til Mali var det ingen døpte der og da naturlig nok ingen kirke blant kasonkéene, som var den første målgruppen for arbeidet, forteller Ekern.

Evakuert til Senegal
Misjonæren forteller at hun har vært i Mali nesten hele tiden hun har vært ute som misjonær. Til dels har hun bodd lang ute på landsbygda, og de fleste årene uten telefon og strøm. – Jeg har bodd flere år på alle stedene der vi har bygd hus og hatt arbeid i kasonkéområdet: i Bafoulabé, Tintilla, Oussoubidiagna og Goundara.

Fra september 2017 til januar 2018 var hun i Senegal for å være sammen med en ny misjonærfamilie inntil mer erfarne misjonærer kom tilbake fra opphold i Norge. Hun hadde vært i Senegal før. Etter statskuppet i mars 2012 ble Mali-misjonærene evakuert dit. – Også i 2013 måtte vi dra dit på grunn av den politiske situasjonen. Det var da vi oppdaget at malinkéene i Øst-Senegal, ikke så langt fra Mali, snakket et språk som var veldig likt kasonké og at det ikke var noen kristen kirke blant dette folkeslaget. Jeg var med da vi undersøkte nærmere i området og etter hvert planla å starte arbeid der.

– Det beste er menneskene
Å plukke ut høydepunkter fra et langt misjonærliv, er ikke en enkel oppgave for den erfarne misjonsarbeideren. – Jeg har vært i Mali så lenge at jeg har fått se resultater av arbeid der mange misjonærer har vært ledd i en kjede, som etter hvert førte til dannelse av en kirke, opprettelse av en bibelskole, samt prosjektarbeid som har ført til et bedre liv for mange. Det beste er vel å ha blitt kjent med mennesker, deres hverdag og ha fått være en del av deres liv, sier Ekern.

Hun mener at å leve og arbeide i en annen kultur nok alltid vil medføre at det er ting en ikke forstår.

– Så mange ting kunne sikkert vært annerledes hvis kommunikasjonen hadde vært enklere både med hensyn til språk og kulturforståelse. Jeg synes det er vanskelig å trekke frem spesielle ting, for gjennom et helt liv, rundt 30 år, skjer det jo så mye både positivt og negativt. Det er lett å være etterpåklok, men med mange erfaringer gjør en jo mye annerledes enn når en er ung og fersk. Jeg tror jeg skjønte ganske tidlig at jeg ikke kom som noen ekspert, men at jeg hadde mye å lære og derfor ikke kunne være skråsikker på noe som helst.

Takknemlig til Gud
Karen Ekern er takknemlig til Gud for tjenesten i Mali og for Guds trofasthet. – Jeg har trivdes i Mali og vært så heldig å ha god helse og nesten aldri vært syk.

Publisert: 2. oktober 2020.
Trykket i Biriavisa etter avtale med Normisjon.

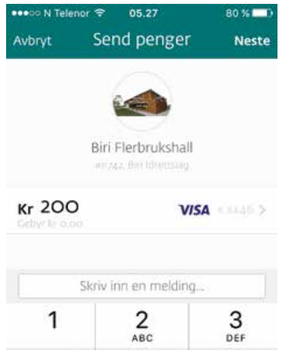

Her kan du betale med vipps

Nå kan du Vippse penger til flerbrukshallen

Vipps din støtte til Biri Flerbrukshall

Slik vippser du:
1. Søk opp Biri Flerbrukshall eller vippsnummer 11742
2. Tast inn ønsket beløp og trykk «Betal».
3. Kvitteringen bekrefter at pengene er sendt.

FØLG OSS HER: www.biriil.no / www.facebook.com/Biriflerbrukshall

Biri Flerbrukshall AS
Kåmsteinsvegen 55, N-2836 Biri

ELITEN ELEKTRO

-DIN ELEKTRIKER PÅ BIRI-

Tlf.: 90 81 80 90

Mail: trond@eliten-elektro.no

Web: www.eliten-elektro.no

TANNLEGENE I BIRI

TANNLEGE **ANNE SOLÅS**

MNTF

TANNLEGE **HEIDI SÆTERBAKKEN**

Vi har felles telefonnummer:

611 85 362

Begge tannlegene utfører også den offentlige tannhelsetjenesten i Biri distrikt.

Vi tar nå også inn nye pasienter.

REPRISE: Dette er en reprise på Syvers hjørne fra Biriavisa, nummer 2 i 2011. (NB! Det er også et nytt Syvers hjørne senere i denne avisa.)

SYVERS HJØRNE

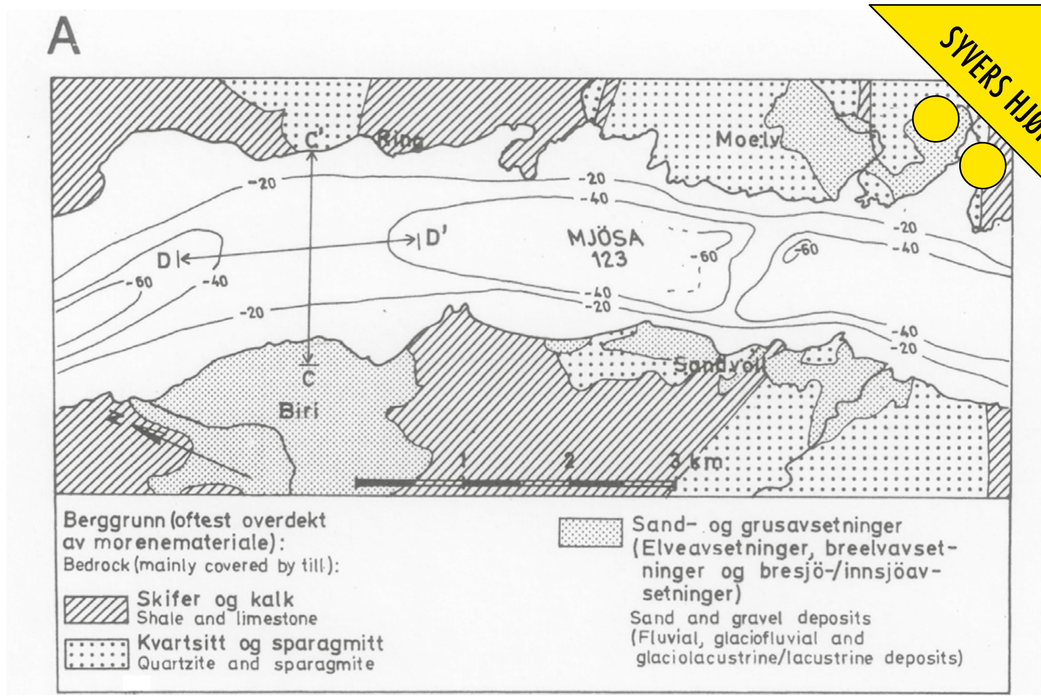

100 METER MED SAND i MJØSA, MEN Vi KAN iKKE SE DET...

Biri: Om lag 300 meter utenfor travbanen og Svennesvollene er det et sand- og gruslag som er over 100 meter tykt. Og tvers over Mjøsa i dette området, så er stort sett vanndypet 30 meter. Halvveis over mot Ring så ligger det en undersjøisk «fjellknaus» med nesten 100 meter høydeforskjell.

SYVER AASBERG
TEKST

Etter å ha skrevet om lange sandrygger nordvest for Onsrudvatna er turen i dag kommet til sand vi ikke kan se, nemlig det som er under vann. Utløpet på Vismunda har den største forekomsten av sand i Gjøvik kommune. Også dette kan man finne i Norges geologiske undersøkelse nr. 345: «Beskrivelse til kvartærgeologisk kart Gjøvik».

Fra hele Biridalføret, ja nesten helt opp mot «fjellet» Prestkjerringa i Fåberg Vestfjell, så tar Vismunda med seg vann og partikler i vassdraget helt ut i Mjøsa. Det skjedde allerede fra tiden mens det lå spredte isforekomster oppover liene. Og det skal skje igjen nå i vår.

Når vi går langsetter flomstore elver om våren hører vi hvordan det romler og braker fra elva; det er stor stein som veltes nedover av kraften av vannmassene. Går dere på nedsiden av E6 (dere kan gå fra sentrum og langsetter forbygningen langs elva og derfra under E6), så kan dere se masse stor lempestein som ligger utover inni skogen på høyre side. Her har det vært store krefter i vannet, selv om det er tilnærmet flatt.

Vismunda har noenlunde jevnt fall hele veien fra Storlondammen og ned. En tur opp gjennom bygda viser at elva mange steder har gravd seg klart mer enn ti meter ned i jordmassene. Når det ikke er noen små sjøer mellom Storlondammen og Mjøsa som disse massene kan ha fylt opp, ja da er alt samme ført ned i innsjøen.

I 1977 foretok Norges geologiske undersøkelse seismologisk undersøkelse av Mjøsa rett ut for Biri. Se på kartet og tegninger av snitt. Profilen D–D' viser målingen rett over Mjøsa og profilen C–C' viser målingen på langs. Nederst på snittet er tegnet inn fast fjell. Lagene som ligger rett oppå fjellet er ventelig bunnmorene, resten (mange titalls meter) er stein, grus og sand (og kanskje noe silt) i mange ulike lag og variasjoner. Ved å gå på utsiden av travbanen nå på våren kan du få en forestilling av variasjonene utover.

På kartet kan dere også se at Mjøsa er grunnere over der Mjøsbrua står. Ifølge kartet går det en rygg over fra Sandvoll til Moelv der vanndypet er mellom 20 og 30 meter. Litt sør for brua blir det dypere igjen. Her har sikkert ingeniørene i Vegvesenet mye bedre målinger å gå ut fra enn dette kartet viser. Men, vi ser i alle fall at det er et ganske smalt område som er påtakelig grunnere.

Så – man bør åpenbart ikke forsøke å bygge bruer hvorsomhelst!

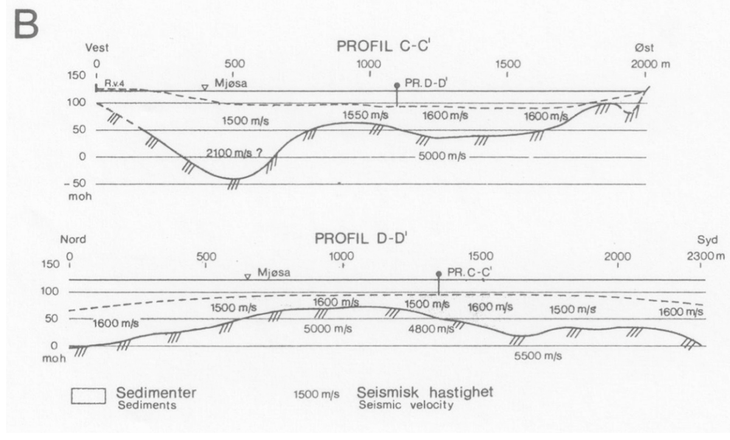

GEOLOGISK UNDERSØKELSE NR. 345:
En side fra Norges geologiske undersøkelse nr. 345 kvartærgeologisk kart Gjøvik. Modell A viser kart over Biri med Mjøsa og angir dybdekurver i vannet (20, 40 og 60 meter dyp) og modell B viser snittene fra den seismiske undersøkelsen der den nederste kurven utgjør dybden til fast fjell.

NÅR TIDEN STOPPER OPP
BLIR ØYEBLIKK TIL MINNER

Nettum

- BEGRAVELSESBYRÅ -

ØISTEIN NETTUM
SYNNØVE RUSTAD

T • 61 18 69 40
• Hele døgnet
www.nettum.no

- Mer enn bare blomster

Sentrum Blomster
Biri Snertingdal

* Blomster
* Interiør
* Garn
* Klær

Vi utfører alt av blomsterbinderi, til både sorg og glede!

Vi samarbeider med Nettum begravelsesbyrå.

Biri
Birivegen 79
tlf: 611 85 232

Snertingdal
Snertingdalsvegen 1726
tlf: 611 80 370

«Sagbruket på Biri foredler distriktets gode skogressurser og gir lokal verdiskapning.»

Moelven Mjøsbruket AS
moelven.no

Industrivegen 35
N–2836 Biri
+47 61 14 52 00

FØRSTE FOTBALLTRENINGA FOR 2015-ÅRGANGEN BLE GJENNOMFØRT i MARS

Denne gjengen skal begynne på skolen til høsten, og den 14. mars 2021 hadde disse blide fotballspillerne sin første trening inne i Biri Flerbrukshall!

Denne gruppa med spillere trener på kunstgresset søndager klokka 16:30. Lagleder er Espen Gutubakken Haug. Om det er flere som vil være med så er det bare å møte opp på trening! Heia Biri Gul og Blå!

Har du skrevet en artikkel du synes vi bør ha med i Biriavisa, eller ønsker du å annonsere i det neste nummeret?

Da er du mer enn velkommen til å ta kontakt med Øyvind eller Kjell!

Tekst og bilder sendes:
Øyvind Hårstad | oyvindh@hdo.no | Mobil: 990 20 523

Annonser:
Kjell Heimdal | stranten@start.no | Mobil: 950 67 779

Foto: Samantha Deleo (unsplash.com)

HJEMMETRENING FØR SOMMEREN

SYVER AASBERG
TEKST OG ILLUSTRASJON

Biri: Det lir mot sommer og ørret, harr og gjedde kan ikke lenger gjemme seg under isen. Nå har vi stangfiskere muligheten til å konkurrere med mellomskarv, mjøsfiskere og laksand om fisk.

Jeg kjenner flere karer med grånende hår som i rolige samtaler forteller at de har fluestang – men, de har ikke brukt den på flere år.

Nå går vi mot den andre «koronasommeren» og jeg vil anbefale fluefiske som en beroligende opplevelse i frisk luft, en balsam mot korona-nerver. Ved fluefiske bør man jo ikke ha folk i umiddelbar nærhet – og dermed oppfylles ulike rigide avstandskrav så å si automatisk.

Men både skiløpere og fluefiskere og fotballspillere har godt av å trene på forhånd. Innøvde cruyff-finter og overstegsfinter, dobbelttak med fraspark eller dobbeldans – eller ferdigheten å kunne levere flua på baksiden av en stein er alt sammen slike aktiviteter som gir krydder i hverdagen.

Og du kan klappe deg selv på skuldra og smile lurt for deg selv.

Her har vi presentert tre fine triks som du kan øve på frem til vanntemperaturen har passert 12 grader Celsius. (Se plansjen til høyre.)

Klarer du disse tre får du en fin sommer som fluefisker. Klarer du dem ikke så får du trene, trene, trene, trene...

Eller du kan komme til Biri jeger- og fiskerforenings treninger på Nystranda ved Travbanen på lørdagene klokken elleve utover til i juni måned.

Vi trener på mange ulike måter å lure fiskene på – med fluestang. Velkommen!

Foto: Samantha Deleo (unsplash.com)

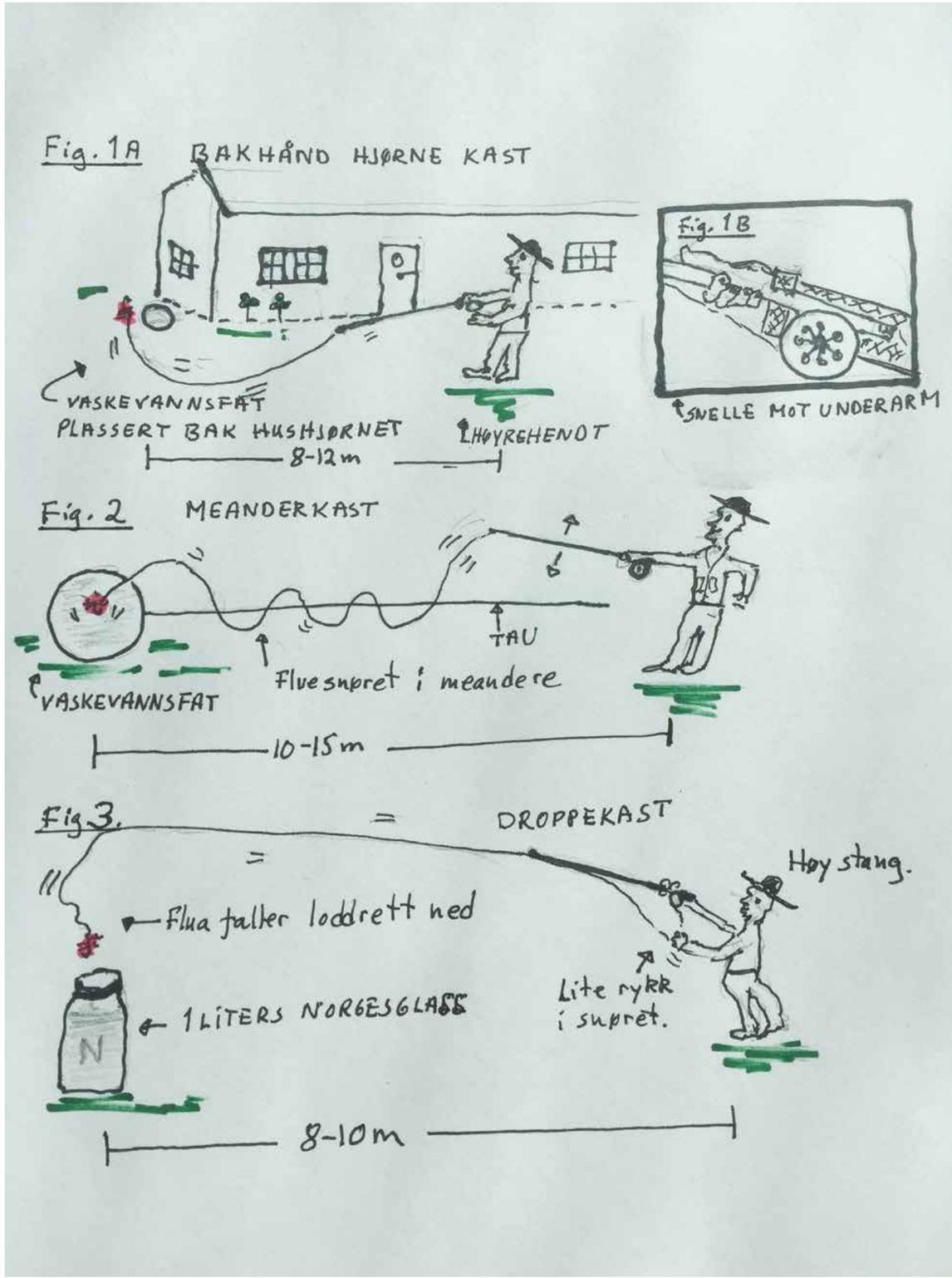

KOM BYGG BYGDA MIDT I INNLANDET

BIRI BYGDELAB
TEKST OG FOTO

Biri: Gjøvik kommune har arbeidet med Biri bygdelab siden 1. januar i år. Responsen og engasjementet fra biringene har som ventet vært stor. Gjennom samskaping, samhandling og samarbeid på flere nivåer, er ambisjonen å bidra til at Biri blir et enda bedre sted å bo.

Stor Innbyggerinvolvering
Hva er din favorittplass i bygda? Hva kan bli enda bedre? Dette er noen av spørsmålene som ble sendt ut på SMS til alle husstander med mobilabonnement og postadresse Biri i starten på Biri bygdelab-prosjektet. Videre kunne man sende innspill via nettsida UtvikleBiri eller ta direkte kontakt.

Responsen har vært overveldende og det har kommet tilbakemeldinger på mail, SMS, telefon, post og besøk i kontortida på Biri bygdelab.

Vi har hatt mange møter, vært på skolebesøk og i ulike råd og foreninger. Prosjektledere for ulike sektorer har fått mange konstruktive og erfaringsbaserte innspill fra innbyggerne på Biri.

Tilbakemeldingene tas nå videre inn i de ulike prosesser som skal jobbe med og slik vil innbyggermedvirkningen bli ivaretatt på en god måte.

–Som (riktignok utflyttet) biring vet jeg viktigheten av ærlige prosesser og direkte dialog med de som bor her - og vil benytte anledningen til å takke for ivrig engasjement og innmari mange gode tilbakemeldinger, sier prosjektmedarbeider Mari Cathrine Brostuen Hagen.

Hva skjer videre?
Vi gikk høyt ut og sa at dette prosjektet ikke skulle bli en skinnprosess. Derfor kommer vi til å presentere de funn som er gjort i undersøkelsen i løpet av mai. Vi vil også invitere til arbeidsøkter der vi kan se på hvilket mulighetsrom kommune, næringsliv og frivillige har for å realisere eksisterende og potensielle muligheter på Biri. Det har kommet svært mange innspill om nærmiljø og sentrum. Dette jobber vi videre med i en egen prosjektgruppe under ledelse av næringspådriver Stine Røen.

Tilbakemeldinger om bygging av ny skole og barnehage skal ivaretas av prosjektleder Kjetil Ulset – og innspill om bruk av Biri Omsorgssenter er godt forankret hos leder for forpleiningstjenesten, Pernilla Egedius.

Når det gjelder E6-utbygginga, har vi sett et enormt engasjement. Arealplanlegger Anna Ekrem og Nye veier vil invitere til informasjonsmøte om prosjektet i løpet av våren.

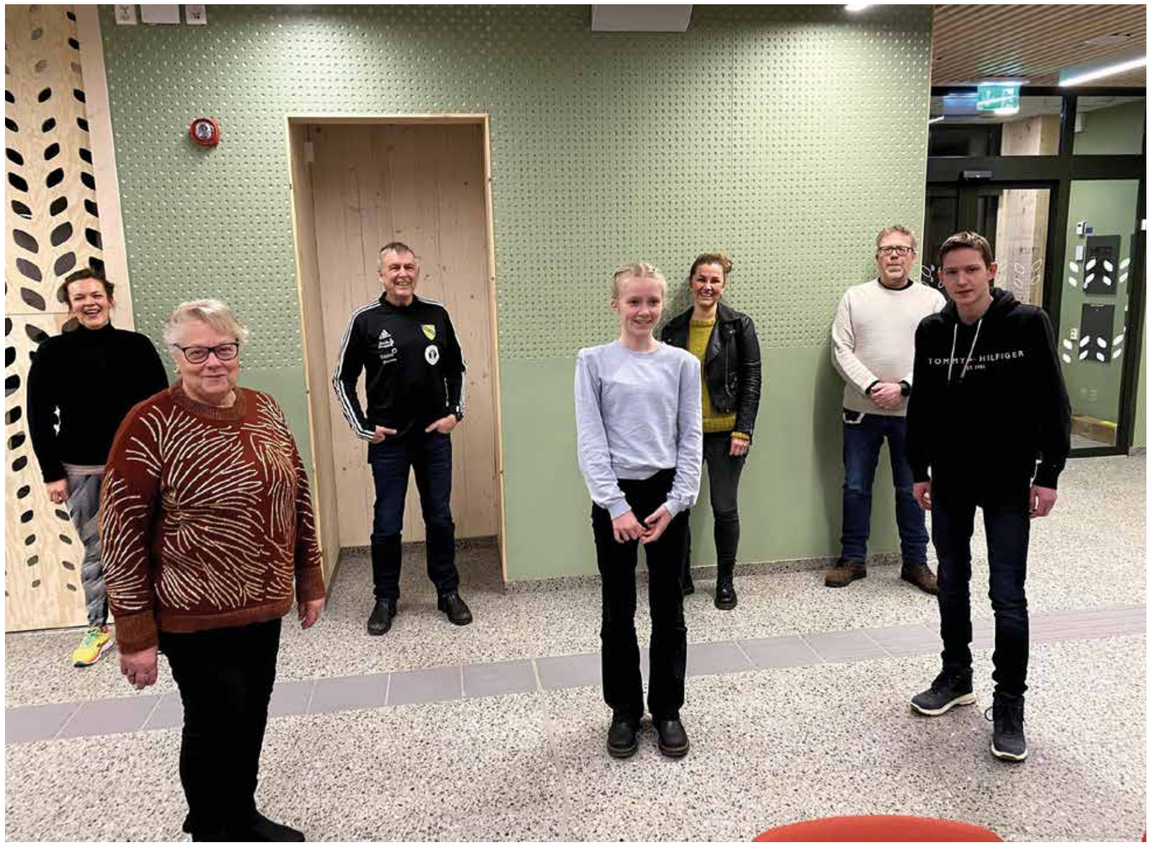

INNBYGGERPANEL: Julie Sigstad, Randi Framnes Engen, Magnar Linnerud, Synne Brostuen, Toril Sand, Bjørn Erik Tveiten Krageberg og Sebastian Rønning.

Arbeid for enda bedre tilbud for barn og ungdom på Biri og ulike kulturelle aktiviteter skal vi jobbe videre med gjennom våren i et samarbeid mellom flere virksomheter og aktører. Vi har hatt to workshoper med tema friluftsliv og idrett i regi av Idrettsrådgiver Anders Lien.

Frivilligsentralen og Bodil A. Engen følger opp aktiviteter for fellesskap med blant annet «Karer og kaffe» på Daffern og en kampanje for å verve flere besøksvenner for de som av ulike årsaker opplever utenforskap i bygda.

Om du ønsker å bli besøksvenn, eller få en – kan du ta kontakt med Frivilligsentralen her: **https://gjovik.frivilligsentral.no/**

BREDT INNBYGGERPANEL
I tillegg til godt samarbeid med ulike råd og utvalg, har vi hatt eksepsjonelt godt samarbeid med Innbyggerpanelet. Her er representanter for ulike yrkesgrupper, aldre og livsfaser, noen fra foreningsliv og andre fra næring og kultur. Panelet består av Synne Brostuen, Sebastian Rønning, Magnar Linnerud, Randi Framnes Engen, Toril Sand, Julie Sigstad og Bjørn Erik Tveiten Krageberg og deres tilbakemeldinger og bidrag inn i arbeidet har vært uvurderlig.

Vi har hatt fysiske møter på Biri Omsorgssenter når koronaen har tillatt det, ellers har vi hatt kontakt digitalt. Innbyggerpanelet skal fortsette som rådgiverorgan for prosjektet også videre gjennom året.

MANGFOLDIG RESSURSGRUPPE
I arbeidet med seniorene på Biri så vi tidlig behovet for å videreføre det tette og viktige samarbeidet med det mangfoldige foreningslivet på Biri. I ressursgruppa er sanitetskvinnene, bygdekvinnelaget, Furulunds Venner, Biri idrettslag, frivilligsentralen, fellesrådet og pensjonistforeningen representert.

Vi har arbeidet med kartlegging av utenforskap i Biri, hatt viktige diskusjoner om vaksinering og fått konstruktive tilbakemeldinger om bruk av frivillige i arbeid for sosialisering av beboere på omsorgssenteret. Vi har sett på ulik velferdsteknologi og ikke minst avdekket de mange mulighetene som finnes for aktiviteter og fellesskap i det tilbudet foreningslivet og frivilligsentralen i dag tilbyr.

Vi er meget takknemlige for at denne engasjerte gjengen har brukt tid til å gi oss verdifull kunnskap og kompetanse og gleder oss til videre samarbeid.

SKOLEBESØK
Vi har vært på skolebesøk i Redalen, Skrinnhagen og Biri Ungdomsskole. Barnehagene i bygda har vært invitert inn i møter med oppvekstsektoren og det planlegges for fysiske treff med de minste innbyggerne i bygda i mai og juni.

På grunn av restriksjonene koronaen medfører har det vært vanskelig å treffes uten å bryte reglene, men nå som sola titter fram, er planen at alle barnehagebarn skal bli invitert til det nye omsorgssenteret. Her ønsker vi å tenke ut små og store prosjekter som gjør at alle biringer skal føle eierskap til denne flotte, nye parken bak omsorgssenteret.

HAR DU NOE MER PÅ HJERTET?
Vi holder nettundersøkelsen oppe til 30. april. Her kan du komme med din mening om ulike temaer som opptar deg. Det vil også være mulig å ta direkte kontakt med oss på Biri bygdelab, men møter må per i dag avtales per telefon og avholdes på egnede steder og i riktig antall slik at vi overholder koronareglene.

https://www.gjovik.kommune.no/utviklebiri/

Foto: Julie Sigstad

Malermestrene
INDRE ØSTLAND AS

Malerarbeid
Våtrom

Gulvlegging
Gulvavretting

Husk også alltid gode tilbud og god service
i vår fargehandel på Biritunet.

Vår fagkunnskap er din trygghet!

www.malermestrene.no
Telefon: 611 80 027

ÅPNINGSTIDER: MANDAG-FREDAG: 09.00-17.00 LØRDAG: STENGT

Lyst til å bli besøks/tur/telefonvenn?

Mange sliter med ensomhet, og ønsker en å snakke med. Andre ønsker noen å gå tur med.

Vil du være noens lyspunkt i hverdagen?
Vi trenger deg for å kunne hjelpe andre.
Krav: Lyst til å hjelpe andre

***"Jeg får mer enn jeg gir.
Det beriker livet mitt"***
Fra en besøksvenn

GJØVIK FRIVILLIG SENTRAL

For mer info ta kontakt med Bodil på
tlf.: 947 88 159
E-post: bodil-anita.engen@gjovik.kommune.no
www.gjovik.frivilligsentral
Adresse: Birivegen 32, 2836 Biri

Ønsker du deg en besøks-/tur-/telefonvenn?

Det er mange som savner noen å snakke med. Da kan en besøks-, tur- eller telefonvenn være til stor nytte.

Vi kan hjelpe til med å skaffe besøks-, tur- eller telefonvenn. Dette kan være like aktuelt for de som bor på institusjon, som for de som er hjemmeboende.

GJØVIK FRIVILLIG SENTRAL

For mer info ta kontakt med Bodil på
tlf.: 947 88 159
E-post: bodil-anita.engen@gjovik.kommune.no
www.gjovik.frivilligsentral
Adresse: Birivegen 32, 2836 Biri

DUGNADSBYGDA BIRI STILLER OPP FOR IDRETTSLAGET!

MAGNAR LINNERUD TEKST
MATT HOFFMAN FOTO

Biri: I perioden torsdag 22. april til 5. mai har Biri IL tatt på seg en kjempejobb med innkjøring av brett med granplanter på planteskolen.

Hele 100.000 brett med planter skal flyttes, og vi får 2 kroner per brett. Det betyr 200.000 kroner i inntekt hvis vi klarer denne jobben. Dette er sjølsagt en veldig viktig inntekt for idrettslaget, samt at det er hyggelig å kunne hjelpe planteskolen.

På bare én uke har folk i bygda sluttet sterkt opp om forespørslen om hjelp og det er så langt tegnet seg 1.000 dugnadstimer!

Vi er meget imponert over dette engasjementet, men trenger noen få personer til, siden det fortsatt er noen dager vi behøver å få fylt opp vaktene.

En oversikt over behovet – det vil si: ledige dugnadsøkter – finner du på hjemmesiden vår:

www.biriil.no

Et dugnadslag består av en traktorfører og 8 mannskap. Vi trenger noe flere til å stable brettene med planter, mens traktorfører-øktene begynner å fylles opp.

Alle over 12 år kan delta på denne dugnaden.

Send mail til: ml@stadion.no om du vil bidra!

Inntekten går uavkortet til Biri flerbrukshall. Det gjenstår å samle inn 530.000 kroner for at vi skal være gjeldfri på hallen, så med denne dugnaden er vi tett ved målet. Det er helt utrolig hvis et lite idrettslag som Biri IL kan være uten gjeld etter å ha bygd en hall til 25 mill + mva.!

Vi er nå tett ved dette målet. Vi har fortsatt ikke lånt penger, og kommunen har vært velvillige med å vente på den siste delen av penger de har forskuttert. Om vi klarer denne dugnaden vil vi være et godt stykke nærmere målet. Da vil vi kunne prioritere rimelige leiesatser, og aktivitet til Biris Idrettslags medlemmer og befolkningen i Biri, i stedet for å betale renter og avdrag.

SI FRA OM DU OGSÅ KAN BIDRA! Send en mail til Magnar: ml@stadion.no

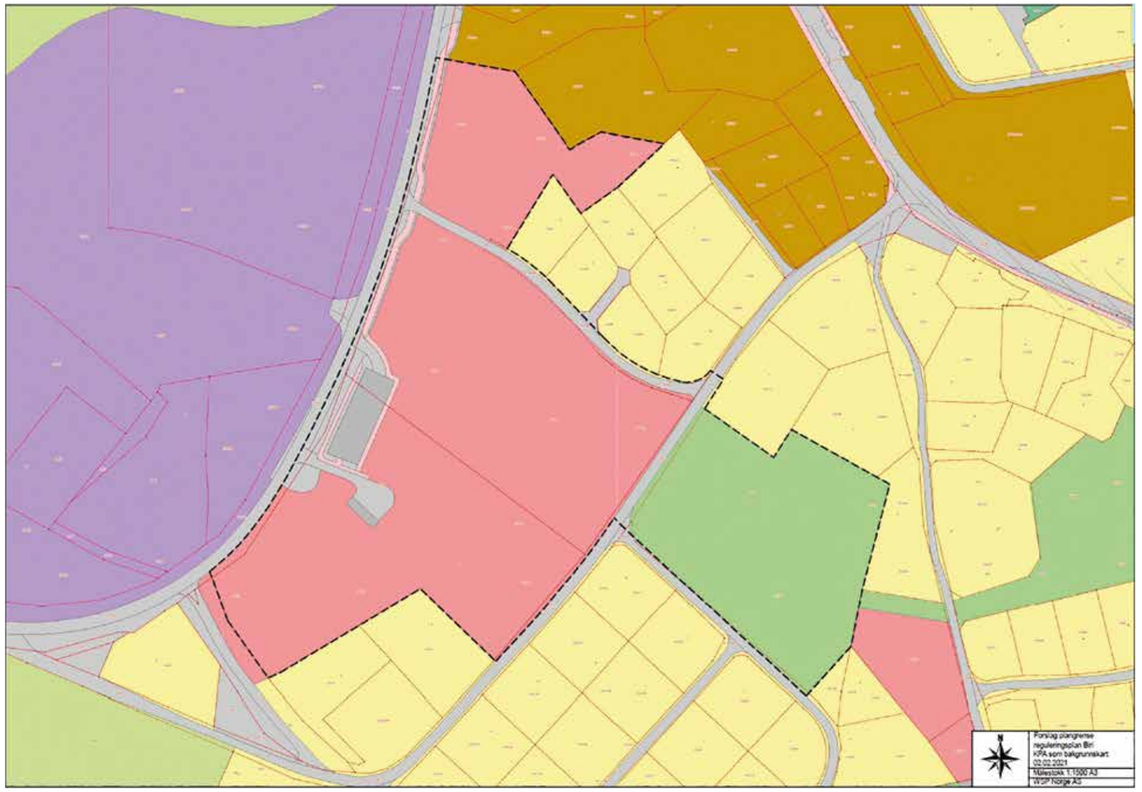

SKISSE: Foreløpig forslag på plangrenser i reguleringsplanen.

REDAKSJONEN
TEKST

Biri: En rekke offentlige instanser og en del privatpersoner har kommet med innspill til oppstarten av arbeidet med en ny barneskole og barnehage for Biri.

Den nye barnehagen planlegges med seks avdelinger for inntil 144 SBE (storbarns-ekvivalenter/enheter). Hver avdeling skal bestå av inntil 24 barn med om lag 25 ansatte. Ved 6-avdelingsbarnehage bør det tilrettelegges for 36 parkeringsplasser og minimum 18 sykkeloppstillingsplasser.

Skolen blir dimensjonert for 28 elever i hver klasse, altså totalt 392 elever i 14 klasserom. Antall ansatte kan antas å være rundt 50. Størrelsen på skolen tilsvarer minimum 25, og maks 50 parkeringsplasser for bil og minimum 196 sykkeloppstillingsplasser. Et viktig moment blir å se på sambruk av parkeringsplasser mellom de tre virksomhetene barneskolen, ungdomsskolen og barnehagen.

Vi gjengir her noen enkelte innspill som er kommet inn etter at høringsfristen har gått ut.

Statens vegvesen
–Når det skal bygges skole og barnehage, er det spesielt viktig å legge vekt på trafikksikkerhet. Det er allerede bygd gang- og sykkelveg langs Kragebergvegen fra Birivegen og fram til dagens skole. Det blir også viktig å legge til rette for trygg adkomst for gående og syklende til området langs andre veger som fører til skolen/barnehagen.

Et viktig tiltak for trafikksikkerhet, er å begrense og styre biltrafikken til skolen/barnehagen. Det må derfor legges til rette for plasser for av- og påstigning et stykke unna og trygg gangveg videre fram til skolene og barnehagen. Videre er det viktig å legge til rette for god adkomst med buss, med snuplasser som er i samsvar med vegnormalene og trygt areal for av- og påstigning, skriver Hans Martin Asskildt, seksjonsleder i Statens vegvesen.

Asskildt skriver videre at det må legges til rette for tilstrekkelig antall parkeringsplasser for sykler, som omfatter både ansatte og elever.

–Nord for dette området er det regulert et stort areal til industri. For å unngå at det fører til mer trafikk langs Kragebergvegen, bør adkomsten til industriområdet legges så langt mot nord-øst som mulig. Det vil medføre endring av reguleringsplanen for industriområdet, men bør være mulig å få til. Det bør være rekkefølgebestemmelser i reguleringsplanen som sikrer at de tiltakene vi har påpekt i vår uttalelse, er ivaretatt før anleggene er ferdig, skriver vegvesenets representant.

Mattilsyn og helsevern
–Vi forventer at reguleringsplanen vil inneholde en VA-rammeplan som ivaretar gode løsninger for drikkevannsforsyning for både eksisterende bebyggelse og planlagte ny bebyggelse, og at dette blir ivaretatt med bestemmelser i reguleringsplanen, om nødvendig, skriver Siv Jorunn Nordlund, seksjonssjef av Mattilsynet i Mjøsområdet i sitt høringsinnspill, og som også minner om at utvidelser og endringer av vannforsyningssystemer skal registreres hos Mattilsynet.

Fra Miljørettet helsevern IKS i Gjøvikregionen skriver Randi Haugen at planene for barnehagen og skolen må sendes dem for uttalelse når de foreligger.

Barnerepresentanten i Gjøvik
–Jeg vil minne på viktigheten med å opprette «Hjertesone» - nå allerede i planleggingsfasen. Da kan vi ta vare på de elevene som må bli kjørt av foreldre eller skolebuss og de elevene som allerede går eller sykler til og fra skolen. På den måten skaper vi tryggere skoleveg, slik at flere blir motivert (får lov) til å gå/sykle til og fra skolen. Det sosiale med å gå og sykle, er viktig for barn og unge, ikke bare for det fysiske men også for den psykiske helsen. Vi har en utrolig fin og viktig mulighet til å vise barn og unge at de er viktige, skriver barnerepresentant Kristin Margrethe Bratland i sitt brev.

Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE)
I og med at deler av området er omfattet av aktsomhetsområde for flom fra Vismunda og sidebekker som kommer fra sørvest, krever NVE at reguleringsplanen må inneholde dokumentasjon som viser at tiltaket har tilstrekkelig sikkerhet mot flom.

–Eventuelle avbøtende tiltak som heving av byggegrunn, flomsikring med mer må være

MANGE INNSPILL I OPPSTARTSARBEIDET MED NY BARNESKOLE OG BARNEHAGE

beskrevet, og framkomme tydelig i planens bestemmelser og plankart. Når det skal utarbeides dokumentasjon på flom- og erosjonsforhold, er det viktig at sidebekkene til Vismunda blir tatt med i vurderingene. Det er flom- og erosjonssikring langs deler av Vismunda som grenser til planområdet.

Det vil være behov for å oppdatere vannlinjer og terrengdata i forbindelse med eventuell oppgradering av sikringstiltakene, skriver Anne Cathrine Sverdrup, seksjonssjef i NVE sammen med saksbehandler Sigrid Johanne Langsjøvold. De peker på at det har skjedd endringer i regelverket slik at kravet til sikringsnivå vil være endret fra sikringstiltakenes byggetidspunkt fram til i dag. NVE har også mottatt søknad om bistand til sikring av Vismunda fra Gjøvik kommune, men søknaden er ikke ferdig behandlet.

–Utbyggingen vil gi økt andel tette flater. Dette bidrar til raskere avrenning og større mengder vann på terrengoverflaten (overvann). Økningen kan føre til oversvømmelser i byggeområdene og flom i vassdragene. Planområdet ligger nær Vismunda, som mest sannsynlig vil ha kapasitet til å ta imot overvann uten at det oppstår skader eller ulemper i vassdraget. Det er viktig å være oppmerksom på at ny utbygging også kan blokkere avrenningen ovenfra, som igjen kan føre til skader på selve bygget eller lede overvannet i uønsket retning. Klimaendringenes påvirkning på avrenningen i byggeområdene må også avklares. Dette må gjøres tidlig i planprosessen slik at det blir satt av tilstrekkelig areal før bygninger og infrastruktur planlegges, skriver NVE i sitt innspill.

Statsforvalteren i Innlandet
I tillegg til å peke på flomfaren fra Vismunda og barn og unges interesser skriver Statsforvalteren i Innlandet, den tidligere fylkesmannen, at det vil være aktuelt med noen vurderinger rundt omdisponering av arealer og fullverdig erstatning. Statsforvalteren er også opptatt av naturmangfoldet.

–Innenfor planområdet er det registrert flere rødlistearter og ansvarsarter. Vi synes det er rart at det ikke ble opplyst om dette på oppstartsmøtet med Gjøvik kommune. Området er ikke tilstrekkelig kartlagt i dag, men her tror vi det er potensiale for verdier knyttet til naturmangfold. Vi forutsetter derfor at det gjennomføres en kartlegging av naturmangfold i området som en del av planarbeidet. Vi forventer at det finnes forekomster av blant annet kåltistel, skogsøtgras og doggpil, i tillegg til amfibier. Hele planområdet må undersøkes, med unntak av arealene som allerede er utbygd. Det bør være særlig fokus på arealene rundt dammen/pytten nord i planområdet. Fylkeskommunen har forvaltningsansvar for veien som går vest i planområdet. De kan sitte på verdifull informasjon knyttet til naturmangfold langs veien, skriver Øyvind Gotehus og Ingunn Midtgård Høyvik fra Statsforvalteren.

Privatpersoner
Finn Bratteng har kommet med innspill om at planleggingen må henge sammen med den øvrige bygdeutviklingen som nå diskuteres i Biri for tiden. Blant annet peker han på at en stor del av området nord/øst for Gunnar Kalrastens veg blir pekt på som et viktig område for framtidig sentrumsutvikling. Dersom dette området blir beslaglagt av en ny skole og barnehage, vil en slik utvikling bli forhindret.

Videre skriver Bratteng at Furuparken også er med i reguleringsområdet, men at mange innbyggere har pekt på at dette området kan brukes til aktiviteter og oppholdsområde for Biris innbyggere. Bratteng mener fire eiendommer overfor ungdomsskolen burde blitt innlemmet i planene, slik at skolen og barnehagen ville blitt nærmere tilknyttet idrettslagets anlegg som igjen vil gi en bedre sambruk. Han foreslår derfor å ta ut et par områder av planen og i stedet erverve fire eiendommer som kan disponeres for skole og barnehage.

Karen Hannesvik har på vegne av seg og sin bedrift pekt på at de i området har en bredbåndsforbindelse som ikke bør rammes av utbyggingen.

100 ÅR SIDEN ETABLERINGEN AV «BIRI ØVERBYGDS MEIERI, INDKJØPSLAG OG HANDELSLAG»

TORVILD SVEEN TEKST
ARKIVENE FOTO

Biri: I 2021 er det 100 år siden mjølkebøndene i Biri Øverbygd tok rev i seilene og satset på opprettelsen av sitt eget ysteri, innkjøpslag og handelslag. Meieriet var i drift i 15 år inntil virksomheten ble sentralisert ned til Biri meieri. Butikkvirksomheten ble et lengre kapittel, og ble etter hvert en del av Biri samvirkelag – en butikk som ble nedlagt i 2000.

Meieriet ble på mange måter etablert mot alle odds. For på dette tidspunkt hadde allerede Vardal meieri, etablert i 1873, blitt med i Gjøvik meieri. Gjøvik meieri, fra 1870, var det største meieriet i distriktet og var godt plassert i sentrum av Gjøvik by – hvor de for øvrig ble værende fram til 1953 før de flyttet ut til området ved Viken. Men ut over bygdene var det fortsatt noen små meierier.

Biri fikk meieri i 1876, Redalen i 1878 og i Elvedalen i Snertingdal ble det meieri i 1884 og øvre Snertingdal fikk ysteri i 1914.

Men sjøl om vardalingene hadde vedtatt å gå sammen med Gjøvik, fant øverbygdningene ut at de ville gå sin egen veg. For i fellesskap mente de at de kunne få mer ut av ressursene ved at de gikk sammen om et slikt tilbud i bygda. Begrunnelsen var at de ved å stå sammen også kunne få en mer fordelaktig pris for varene sine. Samtidig kunne de få større innflytelse ved at dette ble etablert lokalt – og det ble kortere transport og dermed også billigere innkjøp.

Selskapets styre var under ledelse av den driftige styreformannen Søren Herberg (f. 1868 - d. 1961). Han var en samfunnsengasjert mann og året etter at meieriet stod ferdig, stilte han til valg som kandidat for det nystiftede Biri Bondeparti ved kommunevalget og kom inn i herredstyret som en av åtte representanter. I styret for øvrig satt og styremedlemmene Asmund Goplen, Oluf Hagen og varamann Olaf Karlstad.

Det var et førsteklasses bygg som ble satt opp på ei tomt i mellom av gårdene Stuveekern og Haugom i Øverbygda. I tillegg til bygget var tomta på rundt 15 dekar dyrket jord og 30 mål med plass for ulike vekster. Det kostet 95.000 kroner å sette opp bygget, som altså huset både meieri, handelslag og innkjøpslag. Bygget ble et landemerke – og særskilt var det den 16 meter høye pipa som ble brukt ved meieriet som var et blikkfang fra mange steder i bygda.

Den første meieribestyrer i Biri Øverbygd var Johan Audsen. Han kom fra Åndalsnes i Romsdalen og dro etter forholdsvis kort tid tilbake til Romsdalen, der han ble meieribestyrer for AS Romsdals meieri. Etter dette ble Anders Vaule bestyrer. Han kjøpte gården Karlstad av Olaf Karlstad i 1941.

Handelslaget ble etablert året etter ysteriet, og hadde sitt utsalg i andre etasje. Ole Øverjordet var bestyrer i den første tiden, men den samme høsten etablerte man så «Øverbygdens handelslag» - «hvis formaal er almindelig kjøpmannshandel», som det ble meldt inn til sorenskriver Christian Ebbell ved Toten sorenskriveri. Selskapet ble etablert med en kapital på 15.000 kroner fordelt på 80 andelshavere. 11 000 kroner av dette var allerede innbetalt da selskapet ble registrert.

I styret for handelslaget satt Halfdan Øverjordet, Søren Herberg, Asmund Goplen og de ansatte som bestyrer Mikkel Goplen. 14. september 1921 averterte handelslaget etter bestyrer og betjent, der de også fristet med fritt hus, lys og ved.

Mikkel Goplen, som hadde vært forretningsfører for Biri Proviantiseringsraad fra 1. juli 1918, ble en liten periode også bestyrer av Grorud kooperative forening i Oslo før han kom hjem til Biri og Øverbygda. Goplen ble ikke værende lenge, fordi han fikk stillingen som bestyrer ved Biri meieris assorterte forretning og meieriet.

I 1924 ble stillingen som handelsbestyrer på nytt lyst ut, og i mai kunne styret i bedriften tilfreds konstatere at det var kommet 43 søkere til stillingen. I søkerbunken var det til slutt en mann styret samlet seg om; Christian E. Ødegaard fra Nord-Torpa. Ødegård ble senere gift med Inger Karlstad, søsteren til Olaf Karlstad som var varamann til styret i handelslaget.

Da regnskapet for virksomheten ble lagt fram for 1924 viste den at mjølkebøndene i Øverbygda hadde levert 350.000 kilo med mjølk. Dette førte til at hver eneste leverandør fikk 31,25 øre per kilo mjølk. En forretningsforbindelse i Bergen gikk konkurs dette året, noe som medførte at laget måtte ta et tap på 3.000 kroner. Dette fikk Anton Skarseth til å foreslå at man skulle trekke et kvart øre per kilo innveid mjølk til et fond som kunne ta eventuelle framtidige tap.

Innkjøpslaget, som omfattet mellom 30 og 35 medlemmer, hadde god aktivitet, med en omsetning på 50.000 kroner i 1924. Dette førte til en nettofortjeneste på 11.058 kroner.

«Det var et førsteklasses bygg som ble satt opp på ei tomt i mellom av gårdene Stuveekern og Haugom i Øverbygda. I tillegg til bygget var tomta på rundt 15 dekar dyrket jord og 30 mål med plass for ulike vekster.»

I styret for innkjøpslagetlaget satt Ludvig Brennum, Even Benrud og Johannes Rugsveen, Ingvald Hagen og styreformann Andreas Hegge.

Handelslaget, det vil si butikken, hadde også god aktivitet med sine 213 andelshavere. I 1924 var omsteningen på 150.000 kroner, der bruttofortjenesten kom opp i 18.501,76 kroner. Bestyrer Ødegaard mente imidlertid at de burde ha en litt større driftskapital og en lavere kassakreditt med noe rimeligere renter.

Årsmøtet besluttet derfor at det kunne gis et privat lån fra medlemmene til alminnelige bankrenter for på den måten å få ned kassakreditten noe. Per Benrud var handelslagets formann med Marthinius Smedstuen og Søren Herberg som styremedlemmer.

I 1928 måtte handelslaget på nytt søke etter en bestyrer, etter at Ødegaard sa opp stillingen. Det medførte at Alfred (Lille)Homb ble bestyrer. Ut over 1930-årene ble det verre og verre økonomisk for den forholdsvis nye virksomheten i Øverbygda.

I 1930 fikk ysteriet et lån på 25.000 kroner fra Landbruksdepartementet. Dette var en tid der det også var stadig flere sammenslutninger av både folk og organisasjoner som skjønte at samhold lønte seg. 1932 ble et dramatisk år for handelslaget, der Hans Taaje som styreleder meldte fra at selskapets generalforsamling 10. september 1932 meldte om selskapets oppløsning fra og med 25. november 1932. Dette førte til en krise, men man prøvde likevel å videreføre driften under Hombs ledelse.

«Det siste årsmøtet i Vismunda samvirkelag ble avholdt i 1968, etter at de fra nyttår 1968 gikk inn i Biri samvirkelag. 18. november 1967 ble vedtaket fattet på et ekstraordinært medlemsmøte..»

Nede i Biri sentrum var det flere som hadde tenkt det var på tide å etablere et samvirkelag som de hadde i Øverbygda. «Biri samvirkelag» holdt sitt første konstituerende møte lørdag 10. mars 1934 under ledelse av Henrik Brekke.

De frammøtte valgte å følge Norges Kooperative Landsforenings mønsterlover, med visse endringer, og i det første styret ble A. I. Riise valgt som formann, med styremedlemmene Ole Kronborg (herredskasserer), Håkon Austad (gardbruker), Gunnar Kalrasten (arbeider), Alf Solbakken (sjåfør) og Kristian Granum (skomakermester). Varamedlemmer var I. Ingvaldsen, Erik Galtestad og Bernt Økesveen. På dette tidspunkt var to landhandlerier i Biri til salgs, og styret fikk i oppgave å kjøpe ett av de to til sin virksomhet. Dersom man ikke kom til enighet, hadde gartner Lunn angitt en aktuell tomt til det nye samvirkelaget – men etablering i nærheten av Biri meieri var også en mulighet som styret i samvirkelaget skulle se på. Etter etableringsmøtet hadde allerede 106 biringer tegnet seg som kooperativmedlemmer. I løpet av kort tid ble det oppnådd enighet om å kjøpe handelsstedet Solheim ved Sigstadplassen av kjøpmann O. Steen. Prisen ble satt til 16.000 kroner. 15. juni 1934 tok Biri samvirkelag over etablissementet, og 25. juni 1934 var første åpningsdag. Etter å ha gjort opp status for et halvt års drift, kunne årsmøtet søndag 24. februar 1935 bli presentert et resultat som viste en omsetning på 57.529,12 kroner, med en nettofortjeneste på 3.344,49 kroner. Alle medlemmer, som talte 115 ved årets slutt, ville få to prosent kjøpeutbytte. Til stede på årsmøtet var ordfører i Østre Toten, Einar Hermanrud, som holdt et foredrag om kooperasjonen, et foredrag som i følge Opland Arbeiderblad «høstet kraftig bifall».

I Øverbygda drev Homb butikken, men bare i en kort periode. Det førte til at de to karene, Lars H. Klundby og Einar L. Stuve, tok over driften av handelslaget under navnet «Klundby & Stuve».

Klundby & Stuve skulle også gjøre seg bemerket på annet vis; som to av distriktets beste pelsdyroppdrettere. De to kjøpte også ysteriet og handelsstedet for 23.000 kroner i april 1941.

Også for ysteriet gikk virksomheten trått, og i 1935 søkte ysteriet om billiglån fra Lånefondet for meierier for å konvertere den gjenstående gjelda på 58.000 kroner. Samtidig ble det foretatt en takst som viste at anlegget bare hadde en verdi på 15.000 kroner. Det var med andre ord svært vanskelige kår for ysteriet.

I mars 1936 kom Melkecentralen med en forespørsel om det ikke var mulig å få til en utredning av om hvorvidt det var mulig at Øverbygdens ysteri og Biri meieri kunne slås sammen til en enhet. En komite ble satt ned for å se på saken, der medlemmene var Helge Karset, meierikonsulent Bakke, konsulent Stavlund i Melkecentralen og Oluf Hagen og Einar Sigstad på vegne av de to styrene.

Vedtaket om sammenslutning ble vedtatt, og vedtaket banet også vei for at ysteriet i Øverbygda fikk 15.000 kroner i i bidrag fra Bygdemagasinfondet og Lånefondet for meieriet, slik at den totale gjelda deretter var på 28.000 kroner. Denne gjelda ble lagt til driften i Biri meieri og måtte betales tilbake over en 20 års periode. I 1936 kom de også fram til at man skulle prøve fellesdrift av meieri og ysteri under ett selskap. I 1939 ble den endelige sammenslutningen vedtatt, og medlemmene i Øverbygda fikk andeler i det nye meieriet. 1. juli 1939 var mjølkebøndene i Biri under felles paraply, og fellesdriften sikret mellom 1,3 millioner og 1,4 millioner kilo mjølk årlig. I det nye styret satt Einar Sigstad som formann, Olaf Karlstad nestformann, Ivar K. Bratberg, Mathias Sveen og Hans Taaje som styremedlemmer.

Dermed var punktum satt for ysterivirksomheten i Biri Øverbygd. Meieripipa ble tatt ned og solgt i 1940. Men handelslaget fortsatte under navnet «Klundby og Stuve» fram til 5. juli 1950. Einar Stuve solgte da meieri- og butikklokalene for 58.000 kroner til det nyetablerte «Vismunda samvirkelag». Klundby og Stuve skilte lag. Klundby dro til Lillo på Toten, mens Stuve dro til Lillehammer. I de sju første årene var det Einar Nygård fra Brandbu som ble handelsbestyrer, mens det fra 1957 til 1979 var Ivar Olstad som dro lasset som bestyrer sammen med sin Lilly. Olstad hadde startet hos Lille-Homb i Ekeren, og deretter jobbet han ved Lindheim i Snertingdal, ved Trygve Stuve-butikken i Biri sentrum og ved Skreia S-lag.

I 1964 fikk laget en omsetning på 430.863 kroner, med et nettoverskudd på vel 11.000 kroner. Medlemmene fikk sine to prosenter i bonus, tilsvarende 6.382 kroner. I forbindelse med årsmøtet ble det også vist to filmer, den ene om jordbruk og seterbruk i Gudbrandsdalen og en annen om «Den drevne reinsdyrjeger». Sikkert en flott opplevelse!

Det siste årsmøtet i Vismunda samvirkelag ble avholdt i 1968, etter at de fra nyttår 1968 gikk inn i Biri samvirkelag. 18. november 1967 ble vedtaket fattet på et ekstraordinært medlemsmøte. I løpet av de 18 årene samvirkelaget hadde eksistert i Øverbygda hadde det vært en omsetning på sju millioner kroner, og medlemmene hadde fått tilbake rundt 71.000 kroner i kjøpeutbytte i løpet av årenes løp. Ved innlemmelsen i Biri samvirkelag hadde de om lag 90 medlemmer i Øverbygda.

De siste som satt i styret for Vismunda samvirkelag var Harald Skarstad, Olaf Smedstuen, Kristian I. Hagen, Einar Øverjordet, Sverre Antonsen og Karen Børresen. På dette tidspunkt ble det også innført selvbetjening i butikken, noe Olstad mislikte sterkt fordi han mente kundekontakten dermed uteble.

Etter at Biri samvirkelag tok over driften holdt de det gående fram til 8. juli 2000. Det ble siste utsalgsdag, og Biri samvirkelag solgte butikklokalene for 520.000 kroner.

Biri Øverbygd.

Min forretning overtas av Vismunda Samvirkelag 6. juli d. å. Grunnet vareopptelling holdes stengt følgende dager: mandag 3/7, tirsdag 4/7, onsdag 5/7. Melkesalg som vanlig.

Jeg benytter denne anledning til å takke kunder og forretningsforbindelser for velvilje og tillit gjennom alle år.

EINAR STUVE.

Handelsbestyrer

Stillingen som bestyrer ved Vismunda Samvirkelag er ledig. Romslig og pen butikk. Bra leilighet. Nettoomsetning kr. 420 000.—. Lønn etter Handelsbestyrerforbundets minstelønnsskala. Søknad sendes innen 25. ds. til styrets formann, adr. Lars O. Hagen, Biri.

BIRI ØVERBYGDS MEIERI, INDKJØPSLAG OG HANDELSLAG: *Et førsteklasses bygg som det kostet 95.000 kroner å sette opp.*

Gjør julehandelen i egen butikk

VISMUNDA SAMVIRKELAG

Telefon 319

Medlemmer og kunder ønskes god jul

Ost! Ost!

Vellagret 10 % Nøkkelost sælges Handlende for Kr. 1.00 pr. Kg.

Øverbygdens Ysteri

Biri.

Telefon Biri.

Har du skrevet en artikkel du synes vi bør ha med i Biriavisa, eller ønsker du å annonsere i det neste nummeret?

Da er du mer enn velkommen til å ta kontakt med Øyvind eller Kjell!

Tekst og bilder sendes:
Øyvind Hårstad | oyvindh@hdo.no | Mobil: 990 20 523

Annonser:
Kjell Heimdal | stranten@start.no | Mobil: 950 67 779

GANGBRUA VED BADEPLASSEN: Utsikt nordover fra øya nord for travbana.

VÅRLIG STEMNING: Badestranda på Kremmerodden er nok fortsatt noe kald.

VÅREN i EMNING

IRENE KALRASTEN FOTO

IK

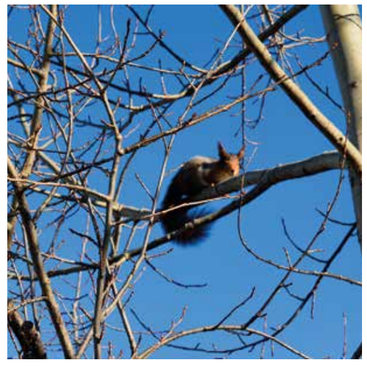

Har du skrevet en artikkel du synes vi bør ha med i Biriavisa, eller ønsker du å annonsere i det neste nummeret?

Da er du mer enn velkommen til å ta kontakt med Øyvind eller Kjell!

Tekst og bilder sendes:
Øyvind Hårstad | oyvindh@hdo.no | Mobil: 990 20 523

Annonser:
Kjell Heimdal | stranten@start.no | Mobil: 950 67 779

MOT LYSERE TiDER?

SKAR OG EIKREM TUSVIK TEKST
STINE SOLBRAA JOHANSEN FOTO

Biristrand: Lions Strandenga Leirsted mot lysere tider? Regjeringen varsler gradvis gjenåpning etter over 1 år med koronaviruset i førersetet. Hva vil dette bety for oss på Lions Strandenga Leirsted?

Vi er optimister og ser at dette også vil gjøre at flere vil kunne få muligheten til å bruke vår perle.

Savnet har vært stort når det gjelder barnedåper, bryllup, begravelser, åremålsdager med mere, noe som gir oss kjærkomne inntekter. Nå håper vi på at bestillingene vil renne inn.

Overnattingsbygget, som vi har omtalt tidligere, er nå klart til bruk. Det har 13 sengeplasser, som vil bli utvidet til 15. Alt innvendig er på plass. Vi har blant annet fått tilskudd fra Gudbrandsdølen-Dagningen på kroner 5000 til senger, madrasser og sengetøy. Privatpersoner har donert køyesenger, som gjør at vi vil kunne komme langt med dette tilskuddet fra GD.

Utvendig står det igjen å få på sperrer og tak og utvendig kledning. Til dette har vi fått tilskudd fra Sparebankstiftelsen til dekning av noe av kostnaden. Målet er at dette bygget skal falle inn som en naturlig del av tunet på leirstedet.

Vi begynner å få på plass noen aktiviteter i sommer. Vi har fått på plass gruppeleir til Brøttum Speideruke, 1 ukes leir for Juba og

Lionsklubbene Elverum og Innlandet har så langt gitt signaler om henholdsvis 1 og 2 uker.

Nytt i år er at vi har avtaler på 3 hundeutstillinger. Når det gjelder gjennomføring av disse aktivitetene går vi en spennende tid i møte om det blir gjenåpning slik som Regjeringen håper, eller om smitten igjen vil blomstre opp.

Vi har det siste året hatt utfordringer da utleie av forståelige årsaker ikke har blitt slik som vi forventet før 1. mars i 2020. Ønsker du å støtte oss er vi takknemlig for bidrag, både små og store, da dette er kjærkomment til dekning av løpende driftsutgifter. Har du ikke valgt din grasrotmottaker vil dette også være støtte som kommer godt med.

Vi i Lions Strandenga Leirsted ønsker lesere av Biriavisa en fin vår og sommer. Dere er velkomne til å bruke oss.

Lørdag 26. juni vil vi, dersom det er mulig, gjennomføre en forsinket St. Hansfeiring i samarbeid med Lions Club Innlandet – Prosjekt Biri.

I forbindelse med Skrinnhagen skoles 150-årsjubileum i 1989 ble det utgitt en avis med «skoleminner og fin historie». Redaksjonen bestod av Thor Bakken, Mona Bekkelund, Anne Lene Flaa, Grethe Hagen, Jon Hegge og Grethe Svelle.

Henrik Brekke (født 29. juni 1897 på Brekke i Lavik i Sogn, død 22. januar 1995 på Biri).

Skolebygget på Skrinnhagen i 1924.

OM SKOLEFORHOLD i BiRi FRA 1739 TiL CA. 1960

Biri: I forbindelse med «Grunnskolens uke» holdt Henrik Brekke et kåseri ved Skrinnhagen skole den 4. november 1987. I sitt 92. år redigerte så Brekke egenhendig dette kåseriet til en artikkel for jubileumsavisa. Biriavisa bringer her andre del av denne gjennomgangen av bygdas skolehistorie, forfattet av Henrik Brekke i 1989.

(Fortsettelse fra forrige utgave av Biriavisa):

Etter kvart voks det fram ei viss misnøye med omgangsskolen. Lærarane som skulle vandre rundt fra gard til gard var misnøgde. Og bøndene som skulle skaffe husrom til skolen og kost og losji til læraren gratis, var heller ikkje nøgde med ordninga. Og styresmaktene både i stat og kommune vart etter kvart klar over at det måtte bli ei ny skoleordning. Det var ogso eit omskifte i åndslivet. Pietismen var på retur og rasjonalismen tok meir og meir over millom dei leidande i kulturlivet.

Ogso innafor presteskapet og kjerka i det heile, merker ein denne endringa. Den danske presten og salmediktaren Grundtvig var ein foregangsmann på det området i Norden. Han er kanskje best kjend som opphavsmann til tanken om Folkehøgskolen. Mange i Norge vart oppglødde for Grundtvig og det han arbeidde for. "Hva solskinn er for det sorte muld, er som opplysning for muldets frende." Det var ein Grundtvig-sang som blei flittig brukt der ungdom kom saman.

Men ogso i Norge var det mange som arbeidde ivrig for folkeopplysning. Med sangen "Kunnskap skal styre rike og land" slo diktaren Vinje fast at arbeid for meir opplysning må få større plass ogso i skolen. Og det arbeidet bør ta til i barneskolen.

I Oslo var det ein cand.filol. O.H. Nissen, som hadde drive private skolar etter nye metoder og nye planar. Ein skole for gutar, og seinare ein skole for jenter. Nissens pikeskole vart ein landskjent skole heilt fram til våre dager. Denne Nissen vart i 1850-åra utnemnd som konsulent eller rådgivar i skolesaker i Kirke- og undervisningsdepartementet. Og det var han som laga utkastet til ny skolelov som Stortinget vedtok 16. mai 1860.

Skolelova av 1860 var eit stort framskritt for skolestellet i Norge. Med den lova vart omgangsskolen avskaffa. Kommunane skulle delast inn i skolekrinsar. I kvar krins skulle kommunen bygge eller leige tilfredsstillande skolelokaler. Og det skulle berre tilsetjast lærarar med eksamen frå seminar eller lærarskolar. Vidare kravde lova at i kvar kommune skulle det vere minst ein skole der læraren hadde i tillegg til kontantlønna, ein skolegard som kunne få to kuer.

Skolekommisjonen kom fort i arbeid. Bygda var delt i skolekrinsar slik lova sa. Krinsane vart heller små i utstrekning. Såleis vart det to krinsar på Biristrand, med skole i Åsen og på Huskelhus. På båe stadar vart det leigd skolerom. I Øverbygda vart det ogso to krinsar. I den nørdste krinsen vart skolen lagt til Øvre Taraldsrud som kommunen kjøpte. I den nedre delen av Øverbygda krins veksla skolestaden mellom Dal og Alseth. På båe stader var det leigde skolerom. I hovedsoknet hadde vi frå før fasteskolen. Nå var det slutt med å ta inn aspirantar til læraryrket. Nå hadde vi fått seminar for lararutdanning. Mellom anna hadde vi ein slik skole for utdanning av lærarar på Toten. Vidare vart Kringsrud, Klundby og Redalen sjølstendige skolekrinsar, men førebels med skole i leigde lokalar. I 1875 vart det såkalla "Bjerkestykket" kjøpt inn til skole i Redalen. Nytt skolehus med lærarbustad blei bygt nederst på det stykket ved Hærepersbakken. Resten skulle læraren ha som lærarjord. Da jordstykket var større enn det som var vanleg for ein lærargard, og dertil disponerte eit produktivt skogstykke, måtte læraren svare ei lita årleg avgift til kommunen.

I 1877 kjøpte kommunen garden Kringsrud. Det vart skilt ut eit høveleg areal av jord til lærargard. Resten av jordvegen og ein nokso stor skog som høyrde til garden, vert seld til so god pris at kommunen kom billeg fra den handelen. Bolighuset vart bygd om so det vart plass både for skolesal og lærarbustad.

Det vart i dei næraste åra etter 1860 skaffa lærarjord i fire skolekretsar. Dei lærarane som ikkje hadde skolegard, hadde rett til kostpengar i tillegg til den kontante løna som var nokso beskjeden. Var læraren og familien hans interesserte i jordbruk, var ein lærargard eit godt tilskot til løna. Det som her er nemnt synar at kommunestyret og skolekommisjonen ville legge tilhøva slik til rette at lærarane kunne trivast i gode arbeidsforhold, og at det kunne bli ein god skole.

Eg har nå i store trekk gjort greie for den ytre råma for krinsskolane. Nå får vi gå over til å sjå litt nærare på dei indre tilhøva i skolen. Som før nemnt, var omgangsskolen nærmast ein konfirmasjonsførebuande skole. Religion og leseøving var hovedfaga. O.H. Nissen som var konsulent for skolesaker i departementet, mente at skolen burde gje noe opplæring i orienteringsfag. Det måtte kunne kombineres med leseøvinga. Stiftsprosten i Oslo, P.A. Jensen, hadde i nært samarbeid med Nissen samla geografi, historie og naturkunnskap. Han kalla boka "Lesebok for folkeskolen og folkehjemmet". Ved kongelig resolusjon av 23. mai 1863 blei P.A. Jensens lesebok autorisert som lærebok i almueskolen. Men boka skapte oppstyr utover landet der pietismen framleis sto sterkt. Det skapte harde protester og stor strid mange stader. Fortellingar fra Bibelen var bytt ut med meir verdslige ting. Det vart av protestantane oppfatta som angrep på kristendommen.

Kor hard kampen mot den nye leseboka var i Biri, har eg ikkje kunne oppspore. Dei fleste prestane i Biri var rasjonalistar, og det kan godt vere at protestar mot den nye leseboka ikkje var so kraftig her. Men det kom like etter ein annan strid som var hardare og kanskje meir fantatisk. Det var striden og kampen mot kvinnelege lærarar.

I 1869 vart skolelova av 1860 endra på eitt punkt, eller rettare sagt: Lova fekk eit tillegg. Tillegget gjekk ut på at det skulle vere lov å tilsette kvinner som lærarar. Men dei kunne berre undervise i det tre første årskulla, eller i småskolen som vi bruker seie. Dette var noe nytt som vakte stor strid. Ja, mange stader var kampen mot kvinnelege lærarar like hard som striden i våre dagar mot kvinnelege prestar. Men tidene har nok endra seg totalt. I dag er kvinnene i fleirtall ved dei fleste skolar i landet. Og ingen i dag synes det er noe merkeleg. Kanskje det går slik med prestestanden og?

Skolelova av 1860 førde skolen eit stort skritt framover jamført med omgangsskolen. Men framleis var den ein almueskole der presteskapet hadde stor påverknad når det gjaldt tilsyn og styringa av skolen. Femti år etter at det kommunale sjølvstyre var innført, reiste spørsmålet seg med stor tyngde om ikkje ogso skolen skulle vere folkestyrd. Det var jo folket ved kommunen som skulle bera utgiftene. Og da måtte det vere rett og rimeleg at folket hadde tilsynet og styringa av skolen.

Dette synet førde til at Johan Sverdrup som sjef for regjeringa i 1885 sette ned eit utvalg som skulle komme med innstilling om lov om folkeskolen for land og by. Det skulle altså vere ei lov for folkeskolen i byane og ei lov for folkeskolen på landet. Framlegget frå kommisjonen vart vedtatt av Stortinget og det to lovane vart sanksjonerte 26. juni 1889.

Dermed var tanken om folkestyre av skolen også gjennomført. Kommunestyret skulle velge medlemmer av skolestyret. Skolestyret skulle sjøl velge formann og nestformann. Presten, ordføraren og ein representant for lærarane var sjølskrivne medlemmar av skolestyret. Skolestyret skulle velge formann for ei tilsynsnemd for kvar skolekrins. Skolekrinsen skulle så i møte velja dei andre medlemmene av tilsynet.

Skolestyret hadde rett til å tilsette lærarar. Men først skulle tilsynsnemnda i den krinsen læraren skulle arbeide laga ei innstilling for skolestyret. Tilsettinga i skolestyret trengde godkjenning av skoledirektøren. Skolestyret skulle også arbeide ut skoleplan, undervisningsplan og timefordelingstabellar m.m. Desse planane måtte også godkjennast av skoledirektøren før dei kunne settast i verk. Folkeskolen er 7-årig. Alle born millom 7 og 14 år er skolepliktige. I småskolen skulle skoletida vere minst 12 veker i året å 30 timar. Ingen skolekrins kunne ha mindre enn seks elevar.

Slik var i grove trekk ramma om den skolen lova av 1889 bar bod om. Men lova slo ogso fast kva fag skolen skulle gje opplæring i. Det skulle arbeidas ut lærebøker i geografi, historie med samfunnslære, naturkunnskap med helselære. Det skulle også vere opplæring i handarbeid for jenter og sløyd for gutar. Kroppsøving er også nemnt som eit fag skolen burde ta seg av. Lova seier ogso at eit par dagar om våren bør nyttast til skogplanting.

Jau, Biri kommune hadde ei stor oppgåve for å få folkeskolen i den stand lova kravde. Men heldigvis, nett på den tid sat det svært dugande menn både i formannskapet og i skolestyret. Eg skal ikkje trekke fram noe einskild navn her. Skolestyret gjekk samla inn for å finne den beste løysinga. Først måtte ein sjå på krinsinndelinga. Vi hadde på den tid åtte skolekrinsar. Dei vart fort samde om å skjæra talet ned til seks. (Eg ser her i denne framstillinga bort fra Snertingdal.) Dei to krinsane på Biristrand var slått saman. Og Ekernbakken blei kjøpt til tomt for skolebygg og jord til ein lærargard. Likeeins vart dei to krinsane i Øverbygda slått saman, og jord til tomt og lærargard kjøpt av garden Stuve.

Neste skritt var å få utarbeidt teikningar til skolehus med lærarbustader. Kven som originalt har laga disse teikningane, kjenner eg ikkje til. Det var nok eit slags standard teikning. Praktisk talt alle skolehus i Vestoppland bygt i den tid er so like både utvendig og innvendig. Derfor er det rimelig at departementet hadde fått laga typeteikningar. Skolen på Biristranda og i Øverbygda var nøyaktig like. Det var eit bygg i to høgder. I den søre delen var det to klasserom, eitt i kvar etasje. I den andre enden var det lærarbustad i første høgda, og to mindre rom for lærarinne i andre høgda. I andre høgda var det og eit rom som skulle vere sløydsal. Skolehuset ved Skrinnhagen vart noe større, for banken hadde kjøpt seg rett til rom i første høgda mot vest. Banken flytta ut i 1919. Begge klasseromma måtte derfor byggast i andre høgda, det eine like over kjøken og stua i lærarbustaden. Dette var til nokså stor ulempe for lærarfamilien. Her fekk ogso lærarinna to små rom i andre høgda.

Eg har frammafor fortalt at det stod strid om kvinnelege lærarar i 1870-åra. Men i 1881 blei den første kvinnelege lærar tilsett ved Skrinnhagen skole. Og ho stod i full post til 1926 da ho vart pensjonert. Litt seinare kom det so lærarinner ogso ved dei andre krinsane.

Fortsettelse følger i neste utgave av Biriavisa.

Har du skrevet en artikkel du synes vi bør ha med i Biriavisa, eller ønsker du å annonsere i det neste nummeret?

Da er du mer enn velkommen til å ta kontakt med Øyvind eller Kjell!

Tekst og bilder sendes:
Øyvind Hårstad | oyvindh@hdo.no | Mobil: 990 20 523

Annonser:
Kjell Heimdal | stranten@start.no | Mobil: 950 67 779

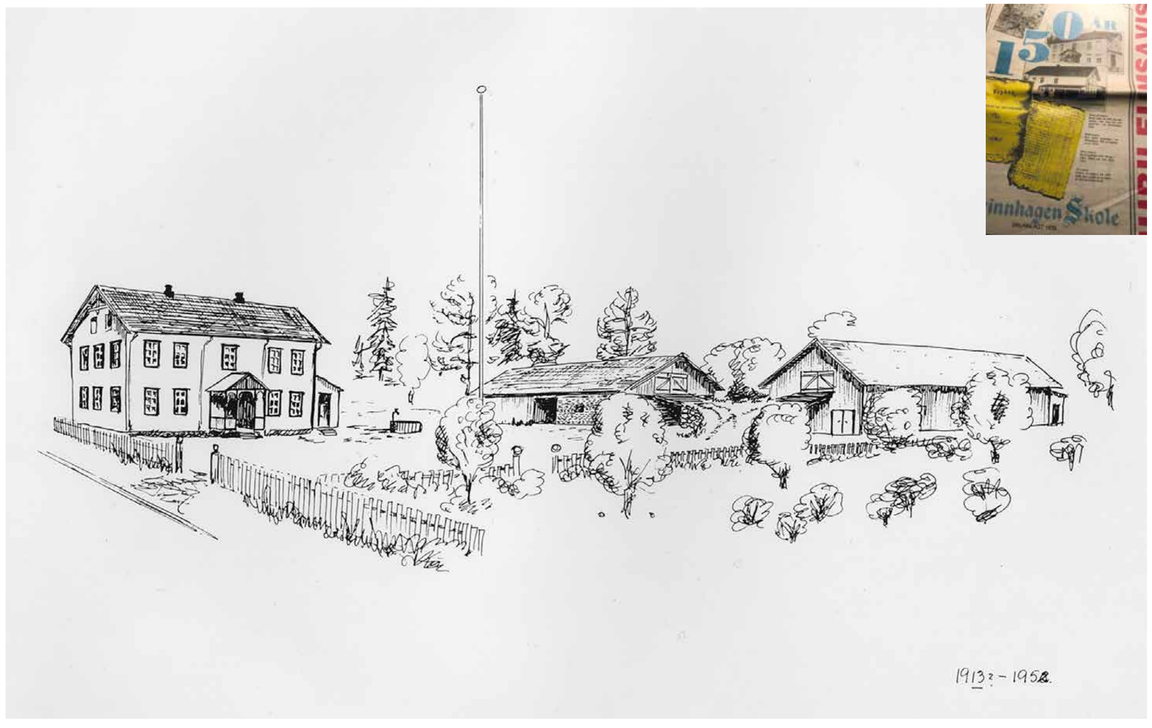

Tegning av hvordan Skrinnhagen skole så ut i årene 1913-1952.

Biri Flerbrukshalls sponsorer:

For de av våre sponsorer som har en logo, men som savner den i denne oversikten: send logoen som et vedlegg på mail til: ***vaktmester@biriil.no***

Liste over sponsorer:

- 5000-klubben
- Anlegg Øst AS
- Arne O. Moen AS
- Bilia
- Biri Arbeiderlag

- Biri Bygdekvinnelag
- Biri Dyreklinikk
- Biri Jeger og Fisk
- Biri Pinsemenighet
- Biri Pjall & Pedal

- Biri Sanitetsforening NKS
- Biri Seniordans
- Biri Skogeierlag
- Biri Tapet
- Biri Transport

- Biri Ungdomskole
- Biristrand Camping
- BJF Eiendom AS
- Coop Prix Biri
- Eidsiva

- Eliten Elektro
- Elsikkerhet Norge
- Fibra
- Furuodden Camping
- Gamle Glør

- Gjøvik kommune
- Honne Hotell og konferansesenter AS
- Hugo & the happy family
- IT Assistance AS
- Kiwi Biri

- Kjenseth Maskin AS
- Kvalkon Entreprenør
- Lions Biri
- Livets senter
- Låmi-Låmi

- Madshus
- AS Malermestrene
- Massive Bygg AS
- Mjøsen Skog
- Mjøsbygda Redalen grendelag

- Moelven Mjøsbruket
- Morten Slaatsveen AS
- Murmesterservice AS
- Nedre Etnestad
- Redalen IL

- Regnskapsconsult
- Rønningen Maskin og Landbruk ANS
- Shell–7-eleven Biri
- SullandFondet
- Syljuåsen

- Tor-Tur Fotballopplevelser
- Totens Sparebank
- Trond Ødegården Grafisk Design
- Vasspumper
- Veidekke
- Diverse gaver fra privatpersoner

ØNSKER DU Å STØTTE:

BIRI FLERBRUKSHALL – KONTONUMMER: 2050.26.84796

Biri Idrettslag har i dag vel 850 medlemmer, og har aktive grupper innenfor fotball, håndball, ski, sykkel og allidrett.

Biri Flerbrukshall legger imidlertid til rette for nye idretter og aktiviteter tilpasset en ny tid, der folk i alle aldersgrupper ønsker seg andre sysler for å holde seg i god, fysisk form.

FØLG OSS HER:

www.biriil.no
www.facebook.com/Biriflerbrukshall

Biri Flerbrukshall AS
Klømsteinrovegen 55, N-2836 Biri

Vipps din støtte til hallen

Du kan enkelt vippse et bidrag til driften av Biri Flerbrukshall ved å følge anvisningene til høyre.

Vippsnummer: 11742

Tall per april 2021

STATUS INNSAMLEDE MIDLER - BIRI FLERBRUKSHALL

Totalt budsjett etter fornyelse av spillemiddelsøknad er på kr 24,9 millioner + mva. Hallen blir organisert slik at vi får full mva-kompensasjon.

	Budsjett	Status	Gjenstående
Gjøvik Kommune	9.000.000	9.000.000	0
Spillemidler	9.700.000	9.700.000	0
Egenkapital	4.600.000	4.072.441	527.559
Dugnad, gaver og rabatter	1.600.000	1.600.000	0
Sum	**24.900.000**	**24.372.441**	**527.559**

Biri Flerbrukshall AS
Klømsteinrovegen 55, N-2836 Biri

Budsjett: kr 24.900.000 + mva. (Hallen blir organisert slik at vi får full mva-kompensasjon.)

Kjære kunder!
Vi vil takke dere alle for at dere velger å gå til oss, og støtte vår lille lokale salong!

Vi jobber fortsatt kun to og to på salongen grunnet smittevern.
Derfor er det fortsatt litt redusert kapasitet hos oss.

Vi vil også informere om at Siri skal ut i permisjon til sommeren,
og anbefaler dere derfor å bestille time i god tid!

Biri Frisørsalong

Dame & Herre

Åpningstider: Mandag–Onsdag: 9-17 / Torsdag 9-18 / Fredag 9-17

Birivegen 56, N-2836 Biri - Telefon 468 32 212